

Azərbaycan və
Türkiyə
münasibətləri
dinamik
inkışafdadır

Bax 5

"Bu gün
laqeydlik
yolverilməzdür"

Bax 4

"Mübariz Mansimov
üçün insanların
aksiyalara çağırılması
doğru deyil"

Bax 6

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nö 053 (6018) 19 mart 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Prezident İlham Əliyev Abşeron dairəvi dəmir
yolunun Pirşağı-Görədil-Novxanı-Sumqayıt
hissəsinin yenidənqurmadan
sonrakı açılışında iştirak edib

Bax 2

**"Bizim əsas məqsədimiz
insanlar üçün
gözəl imkanlar, rahat
şərait yaratmaqdır"**

**Yeni Azərbaycan Partiyası
koronavirusa qarşı mübarizəyə qoşulur**

Dünyani ciddi təşvişə salan,
minlərlə insanın ölümüne səbəb
olan koronavirus pandemiyasına
qarşı mübarizə Azərbaycan hökumətinin fealiyyətində ön plana çıxıb.
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti cənab İlham Əliyevin
tapşırığı əsasında...

Bax 6

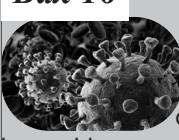
**Dövlət lazımi tədbir
görür, əhali də
tamkinli olmalıdır**

Bu gün dünya 21-ci
əsrin, bəlkə də, ən böyük problemi ilə aman-
sız mübarizədədir. Artıq pandemiyaçaya çevri-
lən koronavirus infeksiyasına qarşı dünyada
nın bütün ölkələri səfərber olub. Çinin Uhan
Şəhərində başlayan koronavirus dalğası Şi-
malı Amerikaya qədər gedib çıxıb. Bu virus
heç bir sərhəd tanımır.

Bax 8

Dünyada koronavirusa yoluxanların
sayı 198 543 nəfərə çatıb

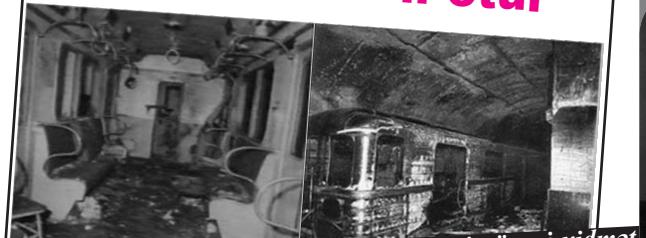
Dünya Səhiyyə Təşkilatı yeni növ koronavirusla bağlı (COVID-19) martın 18-ne
olan vəziyyəti açıqlayıb. Məlumatda qeyd
olunur ki, 2019-cu ilin dekabrında Çinə
baş qaldırmış yeni koronavirus artıq 166 ölkəyə yayılıb.

**Əli Kərimli
karantina alınsın
və məsuliyyətə
cəlb olunsun!**

Bax 9

**19 Mart terror
aktından 26 il ötür**

Bu gün 1994 - cü il martın 19-da erməni xüsusi xidmət
orqanlarının təşkilatçılığı ilə Baku Metropoliteninin "20
Yanvar" stansiyasında törədilən terror aktından 26 il ötür.
Terror nəticəsində, 14 nəfər həlak olub, 49 nəfər yarala-
nub. Həlak olanların arasında Azərbaycan Respublikasının
xalq artisti Rafiq Babayev də var idi.

Ölkədaxili sərnişin qatarlarının hərəkəti dayandırılır

Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərargahın yaydığı
məlumatla əsasən, martın 19-da saat 00:00-dan etibarən
Sumqayıt və Abşeron istisna olmaqla, ölkənin bütün şəhər və
rayonlarından qatar vasitəsilə Bakı, Sumqayıt şəhərləri və
Abşeron rayonuna sərnişin daşınması dayandırılır...

Ömrünü xalq musiqisinin təbliğinə həsr
edənləri xalq heç vaxt yaddan çıxarmır,
unutmur. İllər ötdükcə bu qəbildən olan
insanların xatirəsi daha böyük hörmət və
ehtiramla yad olunur. Azərbaycan muğam
sənətinin, klassik musiqi nümunələrinin
gözəl bilicisi, orijinal, özünəməxsus ifa
tarzı ilə seçilən, milli musiqi xəzinəməzsinin
zənginləşməsində misilsiz xidmətləri olan Xan Şuşinski də belə
sənətkardandır.

Bax 9

**"Bakıya giriş
çıxışın
məhdudlaşdırılması
virusu
lokallaşdıracaq"**

Bax 11

**Bakıda
kuryoz cinayətin
üstü açılıb**

Bax 14

“Bizim əsas məqsədimiz insanlar üçün gözəl imkanlar, rahat şərait yaratmaqdır”

Prezident İlham Əliyev Abşeron dairəvi dəmir yolunun Pirşağı-Görədil-Novxanı-Sumqayıt hissəsinin yenidənqurmadan sonrakı açılışında iştirak edib

ümumi uzunluğu isə 198 kilometrdir.

Sonra Prezident İlham Əliyev Görədil dayanacağına gəldi. Dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verildi. Burada Görədildə yaşayan əhalinin dəmir yolu xidmətlərindən yüksək səviyyədə istifadə etməsi və onların rahatlığı üçün hər cür şərait yaradılıb. Bina bütün zəruri infrastrukturla təchiz olunub. Buradakı platformalar da en müasir səviyyədə yenidən qurulub.

Görədil-Novxanı-Sumqayıt sərnişin xətti boyu, ümumilikdə, 15 stansiya və dayanacaq inşa edilib və əsaslı təmir olunub. Yenidən qurulan Görədil dayanacağıının ümumi sahəsi 6300, Novxanı dayanacağıının ümumi sahəsi isə 8 min kvadratmetrdən çoxdur. Xətt boyu yerləşən bütün dayanacaqlarda yeni platformalar, yeraltı piyada keçidi, avtomobilər və velosipedlər üçün dayanacaqlar inşa edilib. Pirşağı-Görədil-Novxanı-Sumqayıt sərnişin dəmir yolu xətti istiqamətində 3 avtomobil tuneli və 8 piyada keçidi layihələndirilib.

Daha sonra dövlətimizin başçısı Görədil dayanacağından Novxanı dayanacağına yola düşdü.

Qatarların hərəkətinin tehlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə xətt üzərində 10 yeraltı avtomobil tuneli tikilib, ikisinin isə inşası davam edir. Piyadaların tehlükəsizliyini təmin etmək üçün ümumilikdə, 25 yeraltı və yerüstü piyada keçidi inşa olunub, dəmir yolu, rabitə və işarəvermə sistemi yenidən qu-

Martın 18-də Abşeron dairəvi dəmir yolunun Pirşağı-Görədil-Novxanı-Sumqayıt hissəsinin yenidənqurmadan sonra açılışı olub. AZERTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib.

Dövlətimizin başçısı Pirşağı stansiyasından qatarla Görədil dayanacağına yola düşdü. Yenidən qurulan Pirşağı-Görədil-Novxanı-Sumqayıt sərnişin xəttinin açılışı ilə Abşeron dairəvi dəmir yolu tam istismara verilir. Belə ki, Bakı sərnişin-Keşlə-Koroglu-Bakıxanov-Sabunçu dəmir yolu xətti ötən ilin mayında, Sabunçu-Zabrat 1-Zabrat 2-Məmmədli-Pirşağı dəmir yolu xətti isə ötən ilin noyabrında artıq istismara verilib. Abşeron dairəvi dəmir yolu xəttinin istismar uzunluğu 91, stansiya yolları ilə birlikdə

rulub. Süreli qatarın hərəkətinin tehlükəsizliyini təmin etmək üçün zəruri işlər görülüb.

Dövlətimizin başçısı Novxanı dayanacağına gəldi.

Novxanı dayanacağında da sərnişinlərin rahatlığı bütün zəruri şərait var. Bu dayanacaq da yenidənqurmadan sonra en müasir səviyyədə fəaliyyət göstərəcək. Ətrafda geniş abadlıq-quruculuq, yaşıllaşdırma işləri görülüb, işıqlandırma sistemi yaradılıb.

Prezident İlham Əliyev burada Abşeron dairəvi dəmir yolunun Pirşağı-Görədil-Novxanı-Sumqayıt hissəsinin yenidənqurmadan sonra rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi.

“Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Cavid Qurbanov Abşeron dairəvi dəmir yolu xəttində aparılan yenidənqurma işləri və perspektiv layihələr barədə məlumat verdi.

Ardı Səh. 3

“Bizim əsas məqsədimiz insanlar üçün gözəl imkanlar, rahat şərait yaratmaqdır”

Prezident İlham Əliyev Abşeron dəmir yoluunun Pirşağı-Görədil-Novxanı-Sumqayıt hissəsinin yenidənqurmadan sonrakı açılışında iştirak edib

Əvvəli-Səh-4

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət siyasetinin merkezində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Əhalinin sosial məsələlərinin həlline, onların sosial rifahının daha da yaxşılaşdırılmasına dövlət səviyyəsində xüsusi diqqətlə yanaşılır ve bununla bağlı ardıcıl layihələr icra olunur. Ölkəmizdə, ümumiyyətlə, bu imkandan millionlarla insan istifadə edəcək:

“Beləliklə, şəhərimizin və Abşeron yarımadasının ən önemli nəqliyyat layihələrindən biri olan dairəvi xətt tamamlanıbdır.

Bu xəttin bir tərəfə uzunluğu 91 kilometrdir, amma bütövlükdə 200 kilometre yaxın dəmir yolu çəkilişi təmin edilmişdir. Bu, bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan dövləti belə böyük layihələri həyata keçirməklə öz sosial siyasetini davam etdirir. Çünkü bu dairəvi yolu tikintisine qoyulan xərclər bəlkə də 100 idlən sonra ancaq bündən qayda bilər. Çünkü bizdə dəmir yolu tarifləri çox aşağıdır. Bizim əsas məqsədimiz insanlar üçün gözəl imkanlar, rahat şərait yaratmaqdır.

Bu dəmir yoluun tikintisi, eyni zamanda, şəhər nəqliyyatına da müsbət təsir göstərəcək, tixalar, avtomobil yollarına düşən yük azalacaq, Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin, Abşeron rayonunun ekoloji vəziyyəti yaxşılaşacaq. Çünkü havanı cırkləndirən ən böyük amil nəqliyyat vasitələridir. Avtobuslara tələbat azalacaq, indi müəyyən marş-

sındadır.

Vətəndaşlar üçün çox rahat, ikimətbəli vəqonlar alınıb getirilib. Bu vəqonlar dünyanın aparıcı şirkətlərinin istehsalıdır. Ən inkişaf etmiş ölkələrin paytaxtlarında bu vəqonlardan istifadə olunur. Dəya bilmər ki, bu baxımdan biz bir çox ölkələri qabaqlamışıq. Yəni, kompleks tədbirlər nəticəsində və dövlət investisiya programı çərçivəsində aparılan bu işlər artıq tamamilə başa çatıb və dairəvi yolu tam istifadəye verilib.

Sadam ki, dəmiryolcular bu mühüm vəzifənin öhdəsində şərflə gəldilər. Dairəvi dəmir yoluun tikintisi ilə bağlı mən iki il bundan əvvəl Sərəncam imzalamışam və bu işlər qısa müddət ərzində görülüb. Yoluun tikintisi ilə bağlı mən müntəzəm olaraq məlumat verildi. Özüm şəxşən bir neçə dəfə bu yoluun tikintisinin müxtəlif mərhələlərində vəziyyətə maraqlanmışam, işin gedişinə nəzarət etmişəm. Bu, mənim bu yoluun müxtəlif mərhələlərde açılışında altıncı iştirakımdır. Müxtəlif dövrlərdə bu xətt boyunca altı dəfə getmişəm - Pirşağı stansiyası, Sabunçu dəmir yolu vəzgəli, Sumqayıt dəmir yolu

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev “Bakı şəhərinin Nizami rayonu ərazisində avtomobil yollarının yenidən qurulması işlərinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, Nizami rayonunun Keşlə qəsəbəsi ərazisində avtomobil yollarının yenidən qurulması işlərinin davam etdirilməsi məqsədile “Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il dövrdə büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcələri) üçün nezərdə tutulan vəsaitin bölgüsü”ndə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün göstərilmiş vəsaitin 850 min manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılib.

* * *

Prezident İlham Əliyev yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyası ilə mübarizə tədbirlərində iştirak edən tibb işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

vəzgəli, Bakı dəmir yolu vəzgəli və bu gün. Bütün bu qısa açılışlar bir məqsədi güdürdür ki, biz Novruz bayramına qədər xalqımızı sevindirək. Bu, Abşeron yarımadasında yaşayan insanlara bayramqəbəgi verilən ən böyük hədiyyələrdən biridir. Bu, bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan dövləti sosial sahədə öz sözünü deyr. Baxmayaraq buna böyük vəsait tələb olunur, biz bunu edirik ki, insanlar rahat yaşasınlar, iş başına, mənzil başına daha tez çatışınlar və insanların təhlükəsizliyi təmin edilsin. Çünkü bəzi hallarda avtomobil yollarında baş verən qəzalar effuslar olsun ki, çox ağır fəsadlar törədir. Ona görə təhlükəsizlik, ekoloji tarazlıq, vaxt, rahatlıq baxımından bütün bu amilləri tam təhlil edərək hər kəs bir daha görür ki, bu xəttin nə qədər böyük əhəmiyyəti var.

Bundan sonra da işlər davam etdiriləcək. Mənə bu gün təqdim edilən xəritədə “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC-nin gelecek planları göstərilir. Digər qəsəbələrə, kəndlərə dəmir yollarının çəkilişi nəzərdə tutulur, layihələr hazırlanır. Biz tədricən bu işləri görecəyik ki, Abşeron yarımadasının əksər qəsəbələri rahat dəmir yolu sahib olsunlar.

Bütövlükdə nəqliyyat sahəsində işlər yaxşı gedir. Keçən il də yaxşı uğurlarımız olub, bu il də. Həm dəmir yollarının, həm də avtomobil yollarının çəkilişi - bütün bu işlər

hesab edirəm ki, ən yüksək səviyyədə aparılır. İndiki şəraitdə əsas vəzife vəqonların dezinfeksiyasıdır. Bu sahəyə çox böyük diqqət göstərilməlidir. Çünkü bütün dünya indi koronavirüsden eziyyət çekir. Azərbaycan bu istiqamətdə önleyici tədbirlər görmüşdür. Məhz ona görə hazırda ölkəmizdə koronavirusun yayılması o qədər da geniş vüset almayıb. Ancaq bu, elə bəladır ki, heç bir ölkə özünü tam sığortalanmış hesab edə bilməz. Hətta ən inkişaf etmiş ölkələrdə indi yaşanan böhran göz qabağındadır. Ona görə hər bir vətəndaş məsuliyyəti olmalıdır, öz şəxsi gigiyenəsinə fikir verməlidir. Eyni zamanda, ictimai işlərlə, ictimai nəqliyyatla məşğul olan qurumlar da bu işləri tam məsuliyyətə görəməlidirlər, tam dezinfeksiya aparılmalıdır ki, yoluxma hallarının sayı çox olmasın.

Əlbette ki, hazırda bizim sərhədlərimiz bağlıdır. Ancaq yüksəkdaşlıqlar üçün heç bir ölkə öz sərhədini bağlamayıb. Ona görə yüksəkdaşlıqlar istiqamətində bizim işlər davam etdiriləcək. Əminəm ki, dövlətimiz və xalqımız bu sınaqdan da üzüağ çıxacaqdır. Sizi bir daha ürəkdən təbrik edirəm, sizə yəni uğurlar arzulayıram.”

x x x

Cavid Qurbanov: Cənab Prezident, bizə göstərdiğiniz qayğıya görə dəmiryolcular adından Sizə təşəkkür edirik.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

allaşması paytaxt ətrafindakı qəsəbələrde yaşayan sakinlərin rahat və təhlükəsiz şəkildə şəhər istiqamətinə və geriye, mənzil bəşinə çatmasına hərəkəfi imkan yaradır.

Dövlətimizin başçısı burada dəmiryolcularla görüşdü.

Qarşısında gələn bayram münasibətilə dəmiryolcuları təbrik edən Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Bakı şəhərinin ən ənəmlə nəqliyyat layihələrindən biri olan dairəvi dəmir yolu xətti Novruz bayramı ərefəsində istismara hazırlıdır. Bu, həm Bakı sa-

"Bu gün laqeydlik yolverilməzdir"

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti koronavirus infeksiyası ilə bağlı xalqımıza müraciət edərək, həmvətənlərimizi vətəndaş məsuliyyəti nümayiş etdirməyə çağırıb

Koronavirus ("COVID-19") epidemiyası bu gün dünyani narahat keçən məsələlərdəndir. Yoluxma hallarının aşkarlanması, xəsteliyin yayılmasının qarşısının alınması və insanların həyatının xilas edilməsi və s. məqsədilə geniş işlər görülməkdədir. Bildiyimiz kimi, epidemiyanın daha çox yayıldığı ölkələr - Çin, Cənubi Koreya və İtaliyadır. Artıq dünya ölkələrinə yayılması genişlənib. Belə ki, koronavirus infeksiyası elan olunan epidemiyə 167 ölkədə yayılıb. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına əsasən, dünyada virusa yoluxanların sayı 198 737 nəfər, helak olanların sayı 7989 nəfərdir. Bu virusdan sağalanların sayı isə 82 779 nəfərdir.

Koronavirus infeksiyası ilə bağlı Azərbaycan xalqına müraciət edən Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva dünyadan qlobal çağırışla üz-üzə olduğunu vurğulayıb. "Hələ bir il bundan əvvəl, bizim eksriyyətimiz, sadələvhəcəsinə güman edirdik ki, pandemiya, bu gündək bəlli olmayan ve insan həyatına son qoyan təhlükəli xəstəliklər dövrü keçmişdə qalıb" deye vurğulayan Mehriban xanım Əliyeva biologiya elminin, tibbin, eczacılığın və texnologiyaların müasir inkişaf səviyyəsi, o cümlədən, bəşəriyyətin kollektiv intellekt səviyyəsi bizi müəyyən "sürprizlərdən" sığortaladığımıza inandığımızı bildirib: "Reallıq isə fərqli oldu. Nassem Talebin müzakirələrə səbəb olan "Qara qu quşu" dünyada hökm sürür. Müəllif öz məşhur kitabında yazır: "Hamı özünü təhlükədən qorumaq istəyir. Üsullardan biri - riskləri qiymətləndirmək və onları idarə etməkdir... Bizim nə qədər səy göstərməyimiz vacib deyil. Hər hansı bir riski dəqiqliklə proqnozlaşdırmaq qeyri-mümkin" kündür".

Məlumdur ki, infeksiyon xəstəliklər zamanı xəstəlik töredicisinin xəstələrdən sağlamlara kontakt və ya aralıq obyektləri vəsiti ilə ötürülür. Koronavirusun insandan insana

keçməsi, ilk növbədə, asqırıq və öskürək nəticəsində yaranan tənəffüs damlaları vəsítəsilə yaxın təmaslar nəticəsində, baş verdiyi ehtimal edilir. İnsanda virusun simptomlarının aşkarlanması təhlükənin daha da artdığını göstərir. Əlbəttə ki, hər bir dövlət öz vətəndaşının xəsteliyi yoluxmasının qarşısının alınması üçün məqsədli tədbirlər görülür. "Müslisiz tədbirlər görülür, sərhədlər bağlanır, dövlətlər təcrid olunur" deyən Birinci vitse-prezident ümumi səylərimizin mütləq nəticə verəcəyinə inandığını və ümidi etdiyini bildirib: "Bəşəriyyət bu çağırışın öhdəsindən gələcək və daha da güclənəcək. Həmçinin, ümidi edirəm ki, biz sadə həqiqətlər barədə düşüncüb onları yenidən dərk etməyə çalışacaq. Biz biri-birimizdən fərqliyik, amma evimiz birdir. Özgə dərəd olmur. Ağrı və iztirablar sərhəd tanımır. Virusa qarşı immunitet, vaksin tapıldıqdan sonra yara-

nacaq. Bigənəliyə qarşı immuniteti isə, hər kəs özündə formalasdırmalıdır".

"TƏHLÜKƏSİZLİK TƏDBİRLƏRİNƏ CİDDİ RİAYƏT EDİLMƏSİ, ŞƏXSİ MƏSULİYƏT VƏ İNTİZAMLIQLIQ ÖZÜNÜZÜ VƏ ƏTRAFINIZDAKİLARI QORUMAĞIN ƏSAS ŞƏRTLƏRİDİR"

Koronavirusa qarşı xüsusi müalicə vəsiisi və ya vaksin olmadığı üçün yoluxmuş əksər insanlar bu xəstəlikdən özləri sağalır. Koronavirus simptomları olan şəxslər vaxt itirmədən həkimə müraciət etməlidir. Bir çox hallarda koronavirusa yoluxmuş insanlarda xəsteliyin simptomları özünü göstərir və onlar daşıyıcı rolu oynayırlar. Ona görə də, hər bir insanın dezinfeksiya qayda-

larına riayət etməsi vacibdir. Ölkəmizdə bütün qüvvələr virusun qarşısının alınmasına səfərbər olunub. Əbəs deyil ki, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı "COVID-19"-la bağlı milli və beynəlxalq səviyyədə göstərdiyi ciddi səylərə görə Azərbaycan hökumətinə dərin minnətdarlığını bildirib. "Biz ilk gündən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı ilə six əməkdaşlıq edir və bu qurumun tövsiyələrinə çox ciddi yanaşırıq" deyən Mehriban xanım Əliyeva bildirib ki, epidemiyanın sürətlə yayılması, onun pandemiyaya çevrilmesi bu xəstəliklə mübarizədə vahid strategiya və taktikanın hazırlanmasını çətinləşdirir: "Virusun və xəsteliyin tədqiqatı onlara qarşı mübarizə ilə eyni vaxtda aparılır. Buna görə də, bir çox tövsiyələr situativ xarakter daşıyır və məlumat bazası genişləndikcə, dəyişir. Aydın olan odur ki, təhlükəsizlik tədbirlərinə ciddi riayət edilməsi, şəxsi məsuliyyət və intizamlılıq özünüzü və ətrafinizdakıları qorumağın əsas şərtləridir".

Mehriban xanım Əliyeva bütün həmvetənlərimizi vətəndaş məsuliyyəti nümayiş etdirməyə, Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərargahın tövsiyə və tələblərinə ciddi riayət etməyə çağırıb: "Biz, azərbaycanlılar həmişə böyüklerimizə xüsusi qayğı və hörmətlə yanaşmışıq, onları həssaslıqla qorumuşuq. Əminəm ki, üzləşdiyimiz bu vəziyyətdə biz daha diqqətli olacaq. Bu gün laqeydlik yolverilməzdir. Bu gün infeksiya ilə mübarizədə ön cəbhədə olanların, Azərbaycan vətəndaşlarının sağlamlığını və həyatını qorumaq üçün bütün lazımi tədbirləri görənlərin hər birine - həkimləre, tibbi personala, müxtəlif dövlət qurumlarının əməkdaşlarına xüsusi minnətdarlığını bildirmək istəyirəm... Əminəm ki, müdrik xalqımızın ən gözəl xüsusiyyətləri - ruh yüksəkliyi və mərdlik, merhəmet və şəfqət, inam və məhəbbət sayəsində biz birlikdə bu ciddi çağırışın öhdəsindən gələcəyik".

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Pakistanın aparıcı beynin mərkəzinin rəhbəri işgal olunmuş ərazilərimizdə keçiriləcək qanunsuz seçimləri pisləyib

Pakistanın aparıcı beynin mərkəzi olan Qlobal və Strateji Araşdırma-lar Mərkəzinin (CGSS) icraçı direktoru Xalid Taimur Akram martın 31-də Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində keçirilməsi planlaşdırılan qanunsuz seçimləri pisləyən bəyanat yayıb. Beynəlxalq Münasibətlərinin Təhlili Mərkəzindən AZERTAC-a bildiriblər ki, Xalid Taimur Akram Azərbaycan ərazilərinin Ermenistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğalının ölkəmizin təhlükəsizliyi üçün nəzərəçarpan təhdidə səbəb olduğunu deyib.

O qeyd edib: "Azərbaycan regionda böyük əhəmiyyətə malik ölkədir. Buna görə də beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən kifayət qədər diqqət və vasitəcilik səylərinin göstərilməməsi bu iki ölkə arasında münaqışın kəskinleşməsinə, bununla da Cənubi Qafqaz regionunda vəziyyətin sabitləşməməsine səbəb ola bilər".

Mərkəzin rəhbəri Ermənistəni və onun müttəfiqlərini Dağılıq Qarabağda xaos yaratdıqları, minlərlə azərbaycanlıların öz evlərindən didərgin düşməsinə səbəb olduqları üçün sərt tənqid edib. Bildirib ki, Dağılıq Qarabağ Ermenistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilməmişdən əvvəl Azərbaycanın çox yaxşı inkişaf etmiş regionlarından biri olub, lakin indi burada vəziyyət durğundur. "Qanunsuz nəzarət region üçün heç bir fayda verməyib. Mən beynəlxalq medianı Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərinin Ermenistan tərəfindən işğalına və çox sayda azərbaycanlıların məcburi köçkü vəziyyətinə düşməsinə diqqət ayırmaya çağırıb. Azərbaycan xalqının təhlükəsizliyinin və suverenliyinin təmin edilməsi üçün Ermenistan silahlı qüvvələri işğal olunmuş ərazilərdən tez bir zamanda çıxarılmalıdır", - deyə o əlavə edib.

Ünvanlı yardım üçün müraciət edən ailənin kommunal və rabitə xərcləri üçün müəyyən olunan limit artırılacaq

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, ünvanlı dövlət sosial yardım programının əhatə dairəsinin genişləndirilməsi üçün bu il də müvafiq işlər aparılacaq. Programın genişləndirilməsi üçün vacib məsələlərdən biri sosial yardım sisteminin aztəminatlı ailələrə əlçatanlılığının artırılmasıdır.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən AZERTAC-a verilən məlumatə görə, bu məqsədə "Ünvanlı dövlət sosial yardım haqqında" Qanunda və sosial yardımın alınması üçün müraciət edilməsi, təyin olunması, verilməsi və verilməsindən imtina edilməsi ilə bağlı Qaydalarda dəyişikliklər layihələri hazırlanıb. Belə ki, hazırkı qanunvericiliyə görə ailənin adambaşına düşən kommunal və rabitə xərclərinin cəminin orta aylıq məbləği ölkə üzrə təsdiq olunmuş yaşayış minimumunun 10 faizindən çox olduqda ünvanlı sosial yardımın təyin olunmasından elektron sistem tərəfindən avtomatik imtina edilir. Yeni layihələrdə həmin limitin artırılması yer alıb.

Bununla bərabər, layihələrdə ailə tərkibində baş vermiş dəyişikliyə və buna görə məlumat verilməməsinə görə yardım təyinatından imtina edilməməsi və ya ödənilən yardımın dayandırılmaması, ailənin götürdüyü kreditin onun geliri kimi nəzəre alınmaması və ailənin sosial yardım hüququna manəy yaratmaması və s. eksini tapır. Həmçinin ünvanlı yardım üçün müraciət zamanı qeyd edilməsi tələb olunan məlumatların sayının azaldılması, müvafiq məlumatların aidiyyəti qurumların elektron informasiya bazalarından əldə edilməsi nəzərdə tutulub.

Qeyd edək ki, ünvanlı sosial yardım alan ailələrin sayı 2019-cu ildə 40 mindən 72 minə çatıb. Ətən il bu yardımın alınması üçün kriteriyaların (həmçinin torpaq pay mülkiyyəti ilə bağlı şərtin) yumşaldılması ilə bağlı müəyyən işlər nəticəsində əlavə 7 min ailə sosial ünvanlı sosial yardım programına daxil olub. Ümumilikdə bu il ünvanlı sosial yardım alan ailələrin sayının 85-90 minə çatdırılması nəzərdə tutulub.

Azərbaycan və Türkiyə münasibətləri dinamik inkişafdadır

Prezident İlham Əliyev: "Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII toplantısı bir daha onu göstərdi ki, bizim fikirlərimiz bütün məsələlərdə birdir, niyyətimiz, amalımız da birdir"

Qarşılıqlı etimad, yüksək səviyyəli əməkdaşlıq əsasında qurulan Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri müasir dövrümüzdə daha da möhkəmlənir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin bir millət, iki dövlət olaraq xarakterizə etdiyi Azərbaycan-Türkiyə dövlətləri arasındaki münasibətləri bu gün həyata keçirilən düzgün, məqsədönlü siyasetin məntiqi nəticəsi olaraq daha yüksək səviyyəyə çatıb, bir sıra sahələr üzrə isə keyfiyyətcə yeni müstəviyə keçib. Azərbaycan ilə Türkiyə arasında əlaqələrin bele səviyyədə inkişafı həm də regionun ümumi tərəqqisinə, sabitliyin bərqərar olmasına mühüm töhfələr verir. Fevralın 25-də keçirilən Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII iclasında gələcək əməkdaşlıq məqsədi ilə çox önemli addımlar atılıb.

Türkiyə ilə Azərbaycan arasında siyasi, hərbi, iqtisadi, ticari, mədəni sahələrə olan əməkdaşlıq münasibətləri müzakirə edilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışında dövlətlər arasındaki əlaqələrin strateji xarakter daşıdığını, dostluq-qardaşlıq üzərində qurulduğunu bildirib. "Keçən il əlaqələrimiz üçün çox uğurlu olubdur"- deyən Prezident İlham Əliyev Türkiye Prezidenti ilə bir neçə dəfə görüşdüklerini diqqət çatdırıb: "Siyasi, iqtisadi, enerji, nəqliyyat - bütün sahələrde çox böyük nailiyyətlər əldə edilib. Onların arasında əlbət ki, TANAP layihəsinin Avropa sərhədine çatdırılmasını və digər əlaqələri qeyd etmək olar".

Azərbaycan-Türkiyə Strateji Əməkdaşlıq Şurasının növbəti toplantısının əlaqələrin gələcək inkişafı üçün çox önemli olacağını diqqət çatdırıb dövlət başçısı bir çox məsələlərin müzakirəsi və qəbul ediləcək qərarlar, eyni zamanda, imzalanacaq ikitərəflə sə-

nədlərin mövcud əlaqələrin daha da gücləndirəcəyini bildirib.

"BİZ BÜTÜN BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLAR ÇƏRÇİVƏSİNDE VAHİD MÖVQEDƏN ÇIXIŞ EDİRİK"

Müasir dövrümüzdə Türkiyə və Azərbaycanın təşəbbüsü ilə ölkələrimiz və bütövlükde bölge üçün önemli bir sıra əlaqələr həyata keçirilir. Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII iclası başa çatırdan sonra Prezident İlham Əliyevin və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə Azərbaycan-Türkiyə sənədlərinin imzalanması bu münasibətlərin daha dərinleşməsinin təzahürüdür. "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiye Respublikası arasında Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının səkkizinci iclasının Protokolu"nın imzalanıb. Dövlət üçün önemli qərarlar qəbul edilib və sənədlər imzalanıb. Müxtəlif sahələri əhatə edən əməkdaşlıq üzərində qurulan bu sənədlər Azərbaycan ilə Türkiyə arasında onlara əlaqələrin daha da inkişafına səbəb olacaq.

"Biz bütün beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində vahid mövqedən çıkış edirik. Bir-birimizə arxayıq, bir-birimizə dayağıq. BMT, ATƏT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropanın dövlətlərindən təşkilatlarında biz feal işbirliyi apararaq bir-birimizin gücünü artırırıq" - deyə dövlət başçısı bildirib.

"BÜTÜN BEYNƏLXALQ ARENALARDADA TÜRKİYƏ HƏR ZAMAN AZƏRBAYCANIN, AZƏRBAYCAN XALQININ YANINDADIR"

Sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan mətbuatla çıxış ediblər. Azərbaycan Prezidenti "Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII toplantısı bir daha onu göstərdi ki, bizim fikirlərimiz bütün məsələlərdə birdir, niyyətimiz, amalımız da birdir" - deyib.

Bildiyimiz kimi, Türkiyə Ermənistandan Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində daim Azərbaycana böyük dəstək göstərlər VƏ dönya miqyasında bu məsələ ilə bağlı Azərbaycanla eyni mövqədən çıxış edib. Azərbaycan ərazilərinin Ermənistandan silahlı qüvvələri tərəfindən işgal altında saxlanmasına hər zaman etiraz bildirən Türkiyə hazırlıda Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində xüsusi feallıq göstərir, bu məsələdə ölkəmizin ədalətli mövqeyinə tam dəstək verir. "Bütün beynəlxalq arenalarda Türkiyə her zaman Azərbaycanın, Azərbaycan xalqının yanındadır" - deyən dövlət başçısı Türkiyənin dünya miqyasında Azərbaycana ən böyük dəstək verən ölkə olduğunu bildirib. Təbii ki, bu münasibətlər qarşılıqlıdır: "Bütün məsələlərdə, beynəlxalq arenalarda Azərbaycan daim Türkiyənin haqq işini dəstəkləyir. Ele bir məsələ olmayıb və əminəm olmayacaq ki, Azərbaycan öz dəstəyini Türkiyəyə göstərməsin. Hazırda bölgədə gedən bütün proseslərde birmənali şəkildə Azərbaycan dövləti və Azərbaycan xalqı Türkiyə dövlətinin və xalqının yanındadır. Bizim birliliyimiz əbədidir və təbii ki, biz öz gələcəyimizi bu möhkəm təməl üzərində qururuq. Ona görə, Strateji Əməkdaşlıq Şurasının bugünkü 8-ci toplantısı xüsusi əhəmiyyətə malik olan bir məsələdir. Çünkü dünya miqyasında bir-birinə ən yaxın olan ölkələr bu gün öz gələcək işbirliyi, əməkdaşlığı haqqında çox ciddi qərarlar

qəbul etmişlər".

İKİ ÖLKƏ ARASINDA BEYNƏLXALQ ƏHƏMİYYƏTLİ REGIONAL LAYİHƏLƏR HƏYATA KEÇİRİLİB

İkitərəflə iqtisadi münasibətlərin hər tərəflə inkişafi baxımından, həyata keçirilən tədbirlər, imzalanan müqavilələr xüsusi mərhəlenin əsasını qoymuşdur. Ölkəmizin regional iqtisadi əməkdaşlığı verdiyi böyük əhəmiyyət və trans-regional infrastruktur layihələrində feal iştirakının nəticəsi olaraq, iki ölkə arasında beynəlxalq əhəmiyyətli bir sıra regional layihələr həyata keçirilib. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri və s. layihələri bu baxımdan ən yaxşı nümunələrdir. İki ölkənin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən digər beynəlxalq əhəmiyyətli layihə TANAP Türkiyə və Avropanın ölkələrinin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və təchizatın diversifikasiyası baxımından böyük önem daşıyır. "TANAP Cənub Qaz Dəhlizinin esas hissəsidir və əminəm ki, bu ilin sonuna qədər Cənub Qaz Dəhlizi tam istismara veriləcək" - bildirən Cənab Prezident bunun son layihəsi - TAP-in icrasının 92 faizə çatdığını qeyd edib.

Bu gün ölkəmizdə 4 minə yaxın Türkiyə şirkəti fəaliyyətdədir. "Türkiyə şirkətləri 300-dən çox layihədə 16 milyard dollar həcmində iş görmüşlər və bu parametrlərə görə Türkiyə birinci yerdədir" - qeyd edən Cənab Prezident qarşılıqlı sərməyə qoyuluşunun da çox yüksək səviyyədə olduğunu bildirib: "Bu günə qədər Azərbaycan Türkiyə iqtisadiyyatına 18 milyard, Türkiyə isə Azərbaycan iqtisadiyyatına 12,5 milyard dollar sərməyə qoyub. Bu, böyük ölçüdə sərmayenin qoyuluşu bir daha bizim qardaşlığımızı təsdiqləyir".

"AZƏRBAYCANLA TÜRKİYƏ ARASINDA YEGANƏ QURU SƏRHƏDİ OLAN NAXÇIVAN MUXTAR RESPUBLİKASININ İNKİŞAFI, RİFAH HALI DAHA DA YAXŞILAŞACAQDIR"

"Müdafiə sahəsində, nəqliyyat sahəsində də böyük nailiyyətlər elde olunub. Birlikdə həyata keçirdiyimiz Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu uğurla fəaliyyət göstərir. Bu yolun gələcək fəaliyyəti haqqında önemli sənəd imzalanıb ki, bu da Qars-Naxçıvan demir yolunun tikintisine dair Anlaşma Memorandumudur". Bunun xüsusi əhəmiyyətə daşıyan məsələ olduğunu bildirən dövlət başçısı onu da qeyd edib ki, Ermənistandan işgalçı siyasetinə görə, Naxçıvan uzun illərdir, demək olar ki, blokada, yeni mühəsirə şəraitində yaşıyır: "Naxçıvanda istehsal olunan məhsulların xarici bazarlara çıxarılması böyük problemdir. Qars-İğdır-Naxçıvan demir yolunun tikintisi bu problemi aradan qaldıracaq və beləliklə, Azərbaycanla Türkiyə arasında yegane quru sərhədi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasının inkişafı, rifah hali daha da yaxşılaşacaqdır. Bu anlaşmaya görə minnətdəram. Eyni zamanda, Naxçıvanın gələcək fəaliyyəti, uğurlu inkişafı haqqında da fikir mübadiləsi aparıldı. Üç il bundan əvvəl Naxçıvandan Türkiyəyə ixrac edile biləcək malların siyahısı da tutuldu. Buna görə də biz minnətdəraq və əminəm ki, gələcəkdə Naxçıvandan Türkiyəyə ixrac əməliyyatlarının sayı artacaqdır".

Keçirilən görüşlər, həyata keçirilən tədbirlər iki dövlət arasında əlaqələrin gücləndirilməsinə təkan verməklə yanaşı, Azərbaycanın rifahı və gələcək inkişafında önemlidir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Almaniya portalı ölkəmizdə keçirilmiş parlament seçkiləri barədə məqalə yayıb

Almanyanın "ostexperte.de" internet portalında "Azərbaycan seçkilərdən sonra. İqtisadiyyat və vətəndaş cəmiyyətinin gücləndirilməsi perspektivləri" sərlövhəli məqalə dərc edilib. AZERTAC xəbər verir ki, Urs Unkauf və Matthias Dornfeldin müəllifliyi ilə dərc olunan yazıda fevralın 9-da Azərbaycanda keçirilmiş parlament seçkilərində bəhs edilir.

Məqalədə seçkilər 19 partiyadan olan 1300-dən çox namızədin 125 mandat uğrunda mübarizə apardığı, 400-dən çox beynəlxalq, 55 mindən artıq yerli müşahidəçinin seçki prosesini müşahidə etdiyi bildirilir. Qeyd olunur ki, namızədlər arasında gənclər və xanımlar, eləcə də müxtəlif etnik və dini qrupları təmsil edən şəxslər çoxluq teşkil edib. Müəlliflər yeni parlamentə seçilən gənc deputatların ölkədə aparılan islahatlar prosesine fəal dəstək verəcəklərinə inamlarını ifade ediblər.

Həmçinin diqqətə çatdırılıb ki, 1991-ci ildə müstəqiliyini bərpə edən Azərbaycan Qərəb standartlarına uyğun seçki keçirmək istiqamətində mühüm addımlar atıb və buna böyük dərəcədə nail olub.

Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin Ermenistan tərəfindən işğal altında saxlanmasına diqqət çəken müəlliflər 1992-ci ildə törədilən Xocalı faciesinin artıq dünyanın 10-dan çox ölkəsi tərəfindən soyqırımı kimi tanınlığını vurğulayırlar.

Bir çox ölkədən fərqli olaraq Azərbaycan-

da sinəqoqların təhlükəsizliyinin polis tərəfindən təmin olunmasına ehtiyac duyulmadığını qeyd edən müəlliflər bu mühüm amilin beynəlxalq mətbuatda lazımi səviyyədə işıqlanır. Məqalədə 9 fevral seçkilərinin müasir, çoxmədəniyyətli və dünyəvi Azərbaycan cəmiyyətində demokratik ənənələrin təşəkkül tapması istiqamətində mühüm addım olduğunu vurgulanır. Azərbaycanın inkişaf edən iqtisadiyyataya malik oləcək və enerji resurslarının Avropana nəqlində etibarlı tərəfdəs olduğu xüsusilə qeyd olunur. Ölkədə yoxsulluğun cəmi 4,7 faiz, əhalinin internete çıxışının ise 80 faiz olmasına diqqət çəkilir, eləcə də Azərbaycanın Dünya Bankının "Doing Business" hesabatında rəqabətqabiliyyətliyə görə 190 ölkə arasında 34-cü yerdə qərarlaşıdiği diqqətə çatdırılır.

Məqalədə 9 fevral seçkilərinin müasir, çoxmədəniyyətli və dünyəvi Azərbaycan cəmiyyətində demokratik ənənələrin təşəkkül tapması istiqamətində mühüm addım olduğunu vurgulanır. Azərbaycanın inkişaf edən iqtisadiyyataya malik oləcək və enerji resurslarının Avropana nəqlində etibarlı tərəfdəs olduğu xüsusilə qeyd olunur. Ölkədə yoxsulluğun cəmi 4,7 faiz, əhalinin internete çıxışının ise 80 faiz olmasına diqqət çəkilir, eləcə də Azərbaycanın Dünya Bankının "Doing Business" hesabatında rəqabətqabiliyyətliyə görə 190 ölkə arasında 34-cü yerdə qərarlaşıdiği diqqətə çatdırılır.

İsa Həbibbəyli: "COVID-19"-la mübarizədə bütün gücümüzü səfərbər etməliyik"

"Bu gün kimsə şübhə etməməlidir ki, Azərbaycanda koronavirus infeksiyası ilə bağlı vəziyyət ciddi nəzarət altındadır və hökumət tələb olunan bütün müvafiq tədbirlərini görür, önləyiçi planlarını realizə edir". Bu fikirləri "SƏS"ə AMEA-nın vitse-prezidenti, millət vəkili Isa Həbibbəyli bildirib.

Onun sözlərinə görə, infeksiya yayan virusun ölkəmizdə geniş yayılmasının qarşısının alınması istiqamətində qabaqlayıcı və mübarizə xarakterli tədbirlər bundan sonra da, davam etdiriləcək. SİSTAT: "Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının tövsiyələrini və beynəlxalq təcrübəni nəzərə alan, əhalinin sağlamlığının etibarlı qorunmasını daim diqqətdə saxlayan Azərbaycan hökuməti pandemiya şəklinə alan və qloballaşan problemlə mübarizə çərçivəsində reallaşdırılan tədbirlərin əhatə dairesini daha da genişləndirib, müəyyən olmuş qərarlar qəbul edib. Ümumiyyətlə, ölkədə bir ay müddətində kütłəvi

RƏFIQƏ HÜSEYNOVA

Yeni Azərbaycan Partiyası koronavirusa qarşı mübarizəyə qoşulur

Dünyanın ciddi təşvişə salan, minlərlə insanın ölümünə səbəb olan koronavirus pandemiyasına qarşı mübarizə Azərbaycan hökumətinin fəaliyyətində ön plana çıxb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığı əsasında Nazirlər Kabinetinin yanında yaradılmış Operativ qərargah koronavirusun yayılmasının qarşısının alınması istiqamətində gərgin iş rejimində səmərəli fəaliyyət göstərir. Epidemioloji vəziyyət ciddi nəzarət altında saxlanılır, virusa yoluxma hallarının qarşısının alınması, zəruri profilaktik tədbirlərin görülməsi ilə əlaqədar vacib addımlar atılır, əhaliyə lazımi məlumat və tövsiyyələr verilir. Təcrübə göstərir ki, bütün cəmiyyət və ayrı-ılıqda hər bir vətəndaş virusa yoluxmaların qarşısının alınmasında mühüm rol oynaya bilər və oynamalıdır. Bununla əlaqədar olaraq, Yeni Azərbaycan Partiyası özünün əsaslı üzvlərinin təkliflərini nəzərə alaraq koronavirus xəstəliyinə qarşı mübarizədə ehtiyacı olan vətəndaşlara Nazirlər Kabinetinin yanında Operativ qərargahın tövsiyyələrinin yerinə yetirilməsi içinde mümkün köməkliyin göstərilməsi, zəruri məlumatların çatdırılması, maarifləndirme işlərinin aparılması məqsədilə təşkilatın bütün strukturlarını səfərbər etmişdir.

Eyni zamanda Yeni Azərbaycan Partiyasının gəncləri sosial şəbəkələr üzərində Operativ qərargahın tövsiyyələrinin əhali arasında yayılmasına köməklik göstərmək məqsədilə aksiyalar təşkil etməyi qərara almışdır.

"Mübariz Mənsimov üçün insanların aksiyalara çağırılması doğru deyil"

Milli Məclisin deputati, Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) icra katibinin müavini Siyavuş Novruzov Türkiyədə həbs olunan azərbaycanlı iş adamı Mubariz Mənsimovun azad olunması üçün onun Azərbaycandakı qohumlarının insanları kütłəvi aksiyalara çağırmasını pisleyib. S. Novruzov açıqlamasında bildirib ki,

Mubariz Mənsimovun azad olunması üçün insanların kütłəvi aksiyalara çağırılması heç bir halda doğru deyil: "Mubariz Mənsimovun

qohumları çağırış edir ki, camaat kütłəvi aksiyalara çıxsın, mitinqlər keçirsin. O, Nelson Mandeladır, Martin Lüter Kinqidir və yaxud Qarabağ, Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparıb, dövlət çəvrilişlərinin qarşısının alınmasında iştirak edib? Camaat çıxbı onu niye müdafiə etsin? Görünür, Mubariz Mənsimov hansısa qanunazidd əməl törədib və buna görə də onu həbs ediblər. Özüne arxayındırsa, qoy gedib məhkəmə qarşısında cavab versin. Buna görə insanları kütłəvi aksiyalara çağırmaq, sabitliyi pozmağa gərek yoxdur.

Bilirisiniz ki, bu gün dünyada koronavirus təhlükəsi ciddi təhdidə çevrilib və Azərbaycan da virusun yayılmasının qarşısının alınması üçün ciddi tədbirlər görülür, eyni zamanda insanları kütłəvi tədbirlərdən çekinməsi ilə bağlı çağırışlar edilib. Belə bir vəziyyətdə Mubariz Mənsimovun qohumları insanların həyatını təhlükəyə ataraq onları qanunsuz olaraq kütłəvi aksiyalara çağırır. Hesab edirəm ki, insanlar belə çağırışlara qoşulmamalıdırlar, hazırda bizi bu, lazım deyil. Bu gün bizim əsas məqsədimiz insanları virusa yoluxmaqdan qorumaqdır".

Parlament işçiləri üçün məhdudiyyət müəyyənləşdirildi

Milli Məclis Aparatının və İşlər idarəsinin əməkdaşları üçün məhdudiyyət müəyyənləşdirilib. Milli Məclisin mətbuat xidmetində SİA-ya verilən məlumatda görə, bu, Parlamentin Sədrini Sahibə Qafarova Koronavirus (COVID-19) infeksiyasına qarşı mübarizə ilə əlaqədar Milli Məclisdə həyata keçirilməsi zəruri hesab olunan tədbirlər haqqında sərəncamında eksini tapıb.

Sərəncama əsasən, Milli Məclis Aparatının və İşlər idarəsinin əməkdaşları iş günü ərzində xüsusi ehtiyac olmadan iş otağını

tərk etməməli, zərurət olmadan digər şəxslərlə temasda olmamalıdır.

“Novruz yaranış, oyanış və yeniləşmə bayramıdır”

*AMEA-nın Folklor
İnstututunun şöba
müdiri, filologiya üzrə
elmlər doktoru Ramazan
Qafarlinin yap.org.az-a
müsahibəsi*

**- Ramazan müəllim, qarşıdan
xalqımızın ən gözəl bayramla-
rından biri olan Novruz gəlir.
Folklorşunas alım olaraq bu
bayramın tarixi haqqında fikir-
lərinizi bilmək istərdik...**

- Qeyd edim ki, qədim türklər təbiətə bağlanmış bayamlara xüsusi önem verirdilər. İlk olaraq işığın mənbəyinə - güneşe, aya, ilduzlara tapınan əcdadlarımız bütün zamanlarda başını uca tutmuş, həmişə ümidiyi göylərə dikmiş, təsəllisini göylərdən almış və əllerini göye qaldırıb göy üzündə pənah dilmişlər. İşıq - istilik - canlılıq Xeyrin, qaralıq - soyuq - ölüm isə Şərin əlamətləri sayılmışdır. Əsas tapınaqları təbiət və onun hadisələri olmuşdur. Təbiətin bir üzünün ağılığı (işıqlılığı), digərinin qaralığı (qaralılılığı), bir çağının istiliyi, o birinin soyuqluğu də Xeyre, Şəre yozulmuşdur. Xeyrin zamanı yazın gelişisi ilə başlayır.

Göydən düşən işığın, nurun bəşər oğlunun doğuşunun əzəlində, körpəliyində təfəkküründə, ilkin dünyagörüşündə açıldığı izlər o qədər təsirli və dərin olmuşdur ki, minilliklər, uzun əsrlər ötbük-keçəsə də, unudulmamış, adət-ənənələrin, mədəniyyət amillərinin her birinin mayasına hopmuşdur. Lap başlangıçıdan odun keşfi ilə əbədişdirilmiş və merasimləşərək tonqalla rəmzləşdirilmişdir. Göye mexsus işığın, istiliyin yerde nişanı - əvvəl mağaralardakı, sonralar isə çadır-otaqlardakı ocaq idi. İnsanların ocaq başına toplulaşması dönyanın əbədi işığından içeriye istilik, nur çəkməyə bərabər tutulurdu. Və bəşər oğlunun dünayabaxışı, əqidəsi dəyişikcə həmin işığın da məğzı, mənə tutumu genişlənmiş, nəhayət, Vahid yaradıcının Nuruna qovuşmaq şəklində kodlaşmışdır. İlahi işığın, istiliyin - İlaxır - Novruz bayramının temeli insanın təbiətə tapınmasında qoyulsa da, ocağın vətənleşmesi, yurdlaşması, övladla əlaqələnməsi sonralar əcdad kultunun əsas amili kimi yaddaşlara hopması ilə nəticələnmişdi. Əski Türk təqviminin ilk ayının adının “Ocaq” adlandırılmasının məhz

bu inamla bağlıdır.

“Novruz bayramı” ensiklopediyasında deyilir ki, Novruz - ilin yeni, başlangıç günü deməkdir. Günəş təqviminə əsaslanan astronomik yazın - baharın ilk günüdür. Dini və dünyəvi baxışlarından, dünyagörüşündə asılı olmayıraq, dünyanın bir çox xalqı Novruzu yeni həyatın canlandığı ilk gün kimi qeyd edir. Azərbaycanın Rusiya tərəfindən işğalına (1813, 1828) qədər ölkəmizdə təzə il Martin 21-dən başlanırmış. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti (1918-1920) zamanında da yeni ilin Novruz bayramından başlanması haqqında qərar verilmişdir. 1920-ci il bolşevik Rusiyası işğalı yeni ilin Novruz bayramından başlanması yasaq etmişdir.

Novruz bayramı Avrasiya materikində və Şimali Afrikada Sibirden Ön Asiyaya, Misir və digər Şimali Afrika ölkələrindəki “Novruz” topluluqlarına, Asiyada Saka-Yakutiyanadan Avropada Balkanlara, Krima, Moldovaya, Çindən - Uygurustandan Şimali Rusiya türk dövlətlərinə, onlardan Cənub-Şərqi Asiya ölkələrinə qədər çox nəhəng siyasi coğrafiyada yayılmışdır. Bütün Avrasiyada Çindən İspaniyaya, Sibirdən Finlandiyaya, Şimali Afrika ölkələrinə yailmiş türk xalqlarının öz dövlətlərində və onların yaşadıqları digər dövlətlərdə, İran, Əfqanistan, Pakistan, Tacikistan, İraq, Misir və digər ərəb dövlətlərində rəsmi və qeyri-rəsmi olaraq qeyd olunur.

Novruz bayramının etnik-milli və etnolinqvistik coğrafiyasına gəlincə, Novruz bayramı, əsasən, üç böyük etnosa: türk, hind-Avropa və sami etnoslarına aid olan xalqların mədəniyyətlərini və dillərini bir kontekstdə birləşdirir. Bu bayram rəsmi və qeyri rəsmi olaraq azərbaycanlılar, türklər, qazaxlar, türkmenlər, qırızlar, özbəklər, qaraqalpaklar, krim-tatarlar, kazan-tatarlar, başqırdalar, saxalar, yakutlar, şorlar, teleutlar, xakalar, altaylılar, noqaylar, qaraçimlər, qaraçaylar, uyğurlar, çuvaşlar, qarapapaq-tərkəmələr, qaqauzlar, Dağıstanın bəzi iber-qaf-qazdilli xalqları, çeçenlər, farşlar, giləklər, taciklər, əfqanlar, puştunlar, pakistanişlər, ərəblər, kürdlər və s. xalqlar arasında yayılmışdır. Novruz bayramı müxtəlif etnos və xalqları vahid mədəniyyət fenomeni ətrafında birləşdirmək xalqlararası harmoniya modeli kimi çıxış edir.

- Novruz bayramının əsas özəllikləri nədən ibarətdir?

- Qeyd edim ki, Novruz bayramı dönya-nın Asiya, Avropa və Afrika kimi üç böyük qitəsində müxtəlif etnosları, xalqları, etnik qrupları, dövlətləri, siyasi quruluşları, ideo-

logiyaları, tarixi və müasir mədəniyyətləri, səmavi və qeyri-səmavi dinləri, adət-ənənələri, dil ailələrini, mədəni arealları, insanlığın keçmiş, bugünü və gələcəyini biri-biri ilə birləşdirən, onlar arasında sosial, siyasi, mədəni, psixoloji harmoniya və sülh bərqərar edən fenomenal mədəniyyət hadisəsidir. Novruz bayramı öz tarixi-mədəni kökləri etibarilə onu dünən və bu gün qeyd edən xalqların bayramı olmaqla yanaşı, həm də öz teokosmik-ümuməbəşəri mahiyyəti baxımdan bütün dünyada insanlığın yeniləmə və sülh bayramıdır.

Novruz bayramı özünün ritual-mifoloji strukturuna görə təqvim bayramıdır. Miladi təqvimi ilə mart ayının müxtəlif günlərinə (esasən 21 mart) təsadüf etməklə qışın, kohne ilin qurtarmasını, yazın, yeni ilin gelişini bildirir. Bu bayramın funksional strukturunun əsasında təbiətin zamanla dəyişməsi (qışın yazla əvəz olunması) ritmi durur. İnsan təbiətin üzvi struktur elementi kimi öz tarixinin mifoloji-kosmoqonik başlangıç nöqtəsindən təbiətin bu teokosmik-sinergetik ritmine köklənmiş, onu “Novruz” - “Yeni gün” adlandıraq bütün tarixi boyunca həmin ritmə kosmoloji harmoniyada yaşamışdır.

Bu bayramın konseptual strukturunun əsasında bütün varlıq ələminin (insanın, canlı və cansız təbiətin) yaradılması ideyası durur. Bütövlükde yenidən yaradılma - kosmoqoniyani özündə ehtiva edən bu bayram varlığın bütün ənsürlərinin (ilk insan, ilk predmet, ilk zaman), ilkin stixiyaların necə meydana çıxmazı haqqındaki ilkin mifoloji təsəvvürleri təcəssüm etdirir. Bu bayram bütün sonraki tarixi-mədəni transformasiya, modifikasiya, şəkil və forma dəyişmələrinə baxmayaraq, mifogenezi (mifoloji-kosmoqonik başlangıçını - mənşeyini) simvolik-metaphorik strukturlar səviyyəsində qorumaqdır.

- Bəs Novruz bayramının fəlsəfi mahiyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

- Novruz bayramının fəlsəfi mahiyyətinə gəlincə, Novruz bayramı varlığın yenidən yaradılması haqqında ilkin fəlsəfi-mifoloji təsəvvürlerin ritual təcəssümüdür. Bayramın fəlsəfi konsepsiyasına görə mekan və zaman sistemi (kosmoloji kontinuum) müqəddəs (sakral) və adı (profan) olmaqla iki qatdan təşkil olunur. İlk insan (əcdad), onun ilk əşyası, ailəsi, övladları, yaşadığı ilk zaman sakral sferanı, bütün onlardan tərəyənlər profan sferanı təşkil edir. Profan həyat yaşayan insanların həyat və yaşam dinamikası

ilk əcdadın ilk zamandakı sakral yaşam pre-sidentlərini özündə təkrarlayır. Profan sferanın sakral sfera ilə ünsiyyəti rituallar vətəsi ilə reallaşır. Müqəddəs dəyərləri özündə təcəssüm etdirən Novruz bayramı insanların həyat və psixologiyasında il ərzində köhnələrə mənfiləşən keyfiyyətləri yeni müqəddəs dəyərlərlə əvəz etməklə insanı və onun döyüyəsini yenidən yaradır. Bu baxımdan, Novruz bayramı modern fəlsəfi dünyagörüşləri kontekstində etnosistem və onun daxil olduğu digər sistemləri öz içində ekosistem sinergetik özünüütəşkil, autopoyetik özünüütəşkilatma mexanizmi kimi de səciyyələnə bilər.

Novruz bayramının sosial-psixoloji məhiyyəti ise ondan ibarətdir ki, bu bayram onu təşkil edən bütün ənsürlərin sosial-psixoloji harmoniyasında reallaşır. Bayramda təbiət, cəmiyyət və zaman arasında qlobal harmoniyanın yaranması əsas şərtlidir. Bir-biri ilə küsüllükde, ziddiyətdə, konfliktde olan insan, qonşu, ailə, kənd və s. etnik və həmkər hökmən barışmalı, onlar arasında sülh yaranmalıdır. İl ərzində cəmiyyətin sosial strukturunda yaranmış bütün disharmoniya Novruz bayramında aradan qaldırılaraq sakral sosial-psixoloji harmoniya ilə əvəz edilir. Həmin harmoniya istisnasız olaraq sosial-siyasi sistemin bütün struktur səviyyələrini əhatə edir. Bu baxımdan, Novruz bayramının sosial-psixoloji əsasında her cür ziddiyətləri, konfliktləri aradan qaldıran sülh ideyası durur.

- Ramazan müəllim, Azərbaycan dövlətinin Novruz bayramının yüksək səviyyədə qeyd edilməsi və təbliğ olunması istiqamətindəki siyasətini necə qiymətləndirirsınız?

- Təbii ki, dövlətimiz bu bayrama böyük önəm verir. 1993-cü ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə Novruz bayramı milli bayram statusu alıb. Həmin tarixdən Novruz dövlət statuslu bayram kimi qeyd olunur. Hər il xalqımız bu bayramı böyük coşğu ilə qeyd edir. 2009-cu ildə Novruz bayramı aşiq sənəti ilə birlikdə UNESCO-nun qorunan qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilib. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev hər il Novruz bayramı münasibətlə Azərbaycan xalqını təbrik edir.

Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, Novruz həm bizim dövlət statuslu milli bayramımızdır, həm də ümuməbəşəri mahiyyət daşıyan bayramdır. Bu bayramın çox gözəl mənalarından biri ondan ibarətdir ki, Novruz berabərlik, dostluq və qardaşlıq bayramıdır.

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin sözləri ilə desək, “Böyük mənəvi güca malik olan Novruz bayramı ulu əcdadlarımızın bize verdiyi ən gözəl yadigar olub, Azərbaycan xalqının milli ruhunu və yaddaşını, daxili ələminin bütün zənginliyi ilə yaşadır. Təbiətin oyanışının, varlığının yenidən canlanmasıının müjdəsini verən Novruz bayramı ən qədim zamanlardan bəri həyatımıza daxil olmuş, insanlara aydın və ışıklı sabaha, xoşbəxt gələcəyə inam duyduğu bəxş etmişdir. Əsrlər boyu Novruz bizim üçün təbiətin və ana torpağın oyanması, baharın gelişini olmaqla yanaşı, həm də barış və saf niyyətlər bayramı olmuşdur”.

Bütövlükde, Novruz - tövəyish, yaranış, oyanış, yeniləşmə bayramı olaraq dərin köklərə səykənən qədim ənənələri üzə çıxarıv və türkün yeni məzliyini, birləşməni, işığa, xeyirə meylliliyini bütün dünyaya bir daha əyani şəkildə nümayiş etdirir.

AZAL daha bir çarter reysi ilə 107 azərbaycanlısı ölkəyə çatdırıldı

Azərbaycanın Milli aviadaşıyıcı marşın 18-de Azərbaycan vətəndaşlarının Türkiyədən qaytarılması üçün daha bir çarter reysi yerine yetirilib. “Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin mətbuat xidmetindən Trend-ə verilən məlumatə görə, aviaşirkət Antalya-Bakı reysi ilə 107 nefər sərnişini vətəne getirib. Bu teyyarə ilə Türkiyənin üç şəhəri - Antalya, Alanya və İzmirdə qalmış Azərbaycan vətəndaşları qayıda biliblər.

Xatırladıq ki, daha əvvəl Türkiyədən beş çarter reysi ilə 1098 nefər Azərbaycan vətəndaşını getirilib. Azərbaycanın Milli aviadaşıyıcı həmyerilərimizin vətəne qaytarılması üçün çarter reyslərini yerinə yetirməyə davam edəcək.

Dövlət lazımi tədbir görür, əhali də təmkinli olmalıdır

Prezident İlham Əliyev: “Əminəm ki, dövlətimiz və xalqımız bu sınaqdan da üzüağ çıxacaq”

Bu gün dünya 21-ci əsrin, bəlkə də, ən böyük problemi ilə amansız mübarizədədir. Artıq pandemiyaya çevrilən koronavirus infeksiyasına qarşı dünyanın bütün ölkələri səfərbər olub. Çinin Uhan şəhərində başlayan koronavirus dalğası Şimali Amerikaya qədər gedib çıxıb. Bu virus heç bir sərhəd tanımır. Məhz bu səbəbdən, koronavirusun yayıldığı bütün ölkələr, maksimum dərəcədə vətəndaşlarının bu virusa az yoluxmasına çalışır, müxtəlif qabaqlayıcı tədbirlər görülür. Azərbaycan da, nəinki bu sıradan geri qalmır, əksinə qabaqlayıcı tədbirlər silsiləsində əksər ölkələrdən irəlidədir.

Məlumdur ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə Nazirlər Kabinetinin nəzdində Operativ Qərar-gah yaradılıb. Koronavirusla ilə bağlı vətəndaşlar, xüsusən də, KİV mütəmadi məlumatlandırılır. Bütün riskləri nəzəre alan hökumət, artıq bir neçə ölkə ilə yerüstü və hava nəqliyyatı elaqələri mehdudlaşdırılıb, ölkədə ciddi tədbirlər həyata keçirilir. Prezident tərəfindən qabaqlayıcı tibbi-sanitar tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün 10 milyon manat pul ayrılib. Ümumiyyətlə, Azərbaycan evvəldən koronavirus-la bağlı məsələyə çox ciddi və şəffaf yanaşma ortaya qoydu. Təsdiyi deyil ki, ÜST Azərbaycanı həzirki qlobal təhlükənin ölkə əhalisine təsirini mümkün qədər minimizəmək üçün ən səmərəli tədbirlər həyata keçirən dövlətlər-dən biri hesab edir.

“Azərbaycan bu istiqamətdə (koronavirusa qarşı mübarizə sahəsində) önləyici tədbirlər görüb”

“İndiki şəraitdə əsas vəzifə vəqonların dezinfeksiyasıdır. Bu sa-

həye çox böyük diqqət göstərilməlidir. Çünkü bütün dünya indi koronavirusdan əziyyət çəkir”. Bunu Prezident İlham Əliyev Abşeron dairəvi dəmir yolunun Pirşağı-Görədil-Novxani-Sumqayıt hissəsinin yenidənqurmadan sonra açılışında deyib. Ölkə başçısı söyləyib ki, Azərbaycan bu istiqamətdə (koronavirusa qarşı mübarizə sahəsində) önləyici tədbirlər görüb: “Məhz ona görə hazırda ölkəmizdə koronavirusun yayılması, o qədər də geniş vüsət almayıb. Ancaq bu, eله bəladır ki, heç bir ölkə özünü tam sığortalanmış hesab edə bilməz. Hətta ən inkişaf etmiş ölkələrdə indi yaşanan böhran göz qabağındadır”.

Prezidenti İlham Əliyev bildirib ki, hər bir vətəndaş məsuliyyətli olmalıdır, öz şəxsi gigiyenəsinə fikir vermelidir: “Eyni zamanda, ictimai işlər, ictimai nəqliyyatla məşğul olan qurumlar da bu işləri tam məsuliyyətlə görməlidirlər, tam dezinfeksiya aparılmalıdır ki, yoluxma hallarının sayı çox olmasın. Əlbəttə ki, hazırda bizim sərhədlərimiz ciddi məsuliyyət müəyyənmişdir. Hami başa düşməlidir ki, sosial yönündən asılı olmayaraq, atılan müvəqqəti və məcburi addımlar cəmiyyətin sağlamlığı, təhlükeli virusun neqativ təsirlerindən maksimum dərəcədə qorunmaq üçündür.

Bir məqamı da təəssüfle vurgulamaq lazımdır ki, sosial şəbəkə-

mətində bizim işlər davam etdiriləcək. Əminəm ki, dövlətimiz və xalqımız bu sınaqdan da üzüağ çıxacaq”.

Hər kəs özündə sosial məsuliyyət hiss etməlidir

Doğurdan da, bugünkü məqamda ən önemli məsələlərdən biri də, sosial məsuliyyət məsələsidir. Sirr deyil ki, indiki situasiya təkcə dövlət orqanları qarşısında deyil, hər bir vətəndaş qarşısında ciddi məsuliyyət müəyyənmişdir. Hami başa düşməlidir ki, sosial yönündən asılı olmayaraq, atılan müvəqqəti və məcburi addımlar cəmiyyətin sağlamlığı, təhlükeli virusun neqativ təsirlerindən maksimum dərəcədə qorunmaq üçündür.

Bir məqamı da təəssüfle vurgulamaq lazımdır ki, sosial şəbəkə-

lərde şayiə və dezinformasiya, təşviş doğuran xəbərlər yayanlar da var və belələri haqqında təhlükəsizlik orqanları tərefindən ciddi tədbirlər görülmələrdir də. Belə ki, bu günlərdə bəzi sosial şəbəkələrdə Azərbaycanda ərzaq qılıqlı yaranacağıyla bağlı heç bir əsası olmayan xəbərlərin yayılmasıdır. Amma anlamaq lazımdır ki, koronavirusla bağlı situasiya hökumətin tam nəzarətindədir və bütün atılan addımlar Azərbaycan insanı, onun sağlamlığı və təhlükəsizliyi üçündür!

Koronavirusun ən çox və ən az yoluxduğu qan qrupları

Koronavirusun ən çox və ən az yoluxduğu qan qrupları melum olub. Belə ki, ABŞ alımları bununla bağlı araşdırma aparıb. Koronavirusa yoluxmuş 18-45 yaş arası

2713 nəfər haqqında məlumatlar təhlil edilib. Bundan əlavə, virusun mərkəzi olan Uhan və Şenzen şəhərində üç xəstəxanada koronavirusdan ölen 206 nəfərin cəsədi və virusa yoluxmuş 775 insan müayinə edilib. Tədqiqatda, həmçinin, yoluxmamış, lakin risk altında olan 3964 Uhan sakını daxil edilib.

Müəyyən edilib ki, koronavirusa ən çox - 37,75 % “B” (III) qan qrupu olanlar yoluxur. Ən az yoluxan şəxslər isə 25,80% olmaqla qan qrupu “A” (II) olanlardır.

Bir sözlə, koronavirusla bağlı situasiya hökumətin tam nəzarətindədir. Ola biləsin dövlət xalqın təhlükəsizliyi üçün bir qədər də zəruri və sərt addımlar atınsın. Amma onu bilməliyik ki, bütün atılan addımlar Azərbaycan insanı, onun sağlamlığı və təhlükəsizliyi üçündür!

R.HÜSEYNOVA

ÜST koronavirusla bağlı göstərdiyi ciddi səylərə görə Azərbaycan hökumətinə minnətdarlıq edir

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) məsləhətçi qismində Azərbaycana səfər etmiş professor Önder Ergönülün “HaberTürk” telekanalına müsahibəsi zamanı verdiyi açıqlama ilə bağlı bəyanat yayıb.

Təşkilatın Azərbaycandakı nümayəndəliyindən AZƏRTAC-a daxil olan bəyanatda bildirir ki, həmin müsahibədəki açıqlamalar Ergönülün şəxsi fikirləridir ve ÜST-nin rəsmi mövqeyini eks etdirmir. Bəyanatda deyilir: “ÜST-nin mandati hər bir ölkədə, o cümlədən Azərbaycanda inkişaf üçün sahələri müəyyənləşdirmək, COVID-19 təhlükəsinə qarşı cavab tədbirlərinin gücləndirilməsinə dəstək göstərməkdir. ÜST-nin Azərbaycandakı ölkə ofisi, regional ofis və baş qərargahla six təmasda olmaqla, hökumətlə kliniki idarəetmə, infeksiyaların qarşısının alınması və nəzarət, eləcə də risk kommunikasiyası kimi ənəmləi sahələrdə əməkdaşlıq edir.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı fürsətdən istifadə edərək, COVID-19-la bağlı milli və beynəlxalq səviyyədə göstərdiyi ciddi səylərə görə Azərbaycan hökumətinə dərin minnətdarlığını bildirir”.

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsi ilk iclasını onlayn sistemlə keçirib

VI çağırış Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsi martın 18-də onlayn sisteme ilk iclasını keçirib. Parlamentin mətbuat xidmətindən SİA-ya verilən məlumat görgü, komitənin sədri Qənişa Paşa-Yeva ölkədə koronavirusla mübarizə sahəsində görülən işləri yüksək dəyərləndirib, dövlətimizin qaydalarına uyğun olaraq komitənin iclasının bu sistemlə keçirilməsi zərurətinin yarandığını vurğulayıb.

İclasda əvvəlcə komitənin 2020-ci ilin yaz sessiyası üçün nəzərdə tutulmuş iş planı müzakire olunub. Bildirilib ki, qarşidakı dövrde “Kinematoqrafiya haqqında”, “Azərbaycan muğam sənətinin qorunması və inkişaf etdirilməsi haqqında”, “Yazılı abidələr haqqında”, “Kabel şəbəkəsi yayımı haqqında” və qanun layihələrinin hazırlanması

nəzərdə tutulur. Komitə üzvlərinin sənədlərlə bağlı təklifləri dinlənilib, qanunvericilik işləri planı təsdiq edilib.

Sonra “Milli Məclisin Daxili Nizamnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında”, “Televiziya və radio yayımı haqqında”, “Azərbaycan Respublikası Dövlət bayrağının istifadə qaydaları haqqında” və “İctimai televiziya və radio yayımı haqqında” qanunlarda dəyişiklik edilmesi ilə bağlı məsələyə baxılıb. Bildirilib ki, sənədlərdə təklif olunan dəyişikliklərin məqsədi “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himnində istifadə qaydaları haqqında” Qanunun icrası ilə əlaqədardır.

İclasın gündəliyinə daxil edilən digər sənədin - “Tarix və mədəniyyət

abidələrinin qorunması haqqında” və “Azərbaycan Respublikasında dövlət dil haqqında” qanunlara təklif edilən dəyişikliklərin “Reklam haqqında” Qanuna uyğunlaşdırma məqsədilə aparıldığı qeyd edilib. Onlayn müzakirələrin sonunda hər iki sənədin Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilməsi barədə qərar qəbul olunub.

19 Mart terror aktından 26 il ötür

Bu gün 1994 - cü il martin 19-da erməni xüsusi xidmət orqanlarının təşkilatçılığı ilə Bakı Metropoliteninin "20 Yanvar" stansiyasında törədiən terror aktından 26 il ötür. Terror nəticəsində, 14 nəfər həlak olub, 49 nəfər yaralanıb. Həlak olanların arasında Azərbaycan Respublikasının xalq artisti Rafiq Babayev də var idi.

Məhkəmə sübut edib ki, 19 mart saat 13:00-də "20 Yanvar" metrostansiyasında saat mexanizmi ilə təchiz edilmiş əldədüzələmə partlayıcı qurğu qatarın ilk vəqonunda, qatar dayanarkən partlayır. Terror aksiyası Ermənistanda xüsusi xidmət orqanları tərefindən hazırlanıb, separatçı "Sadval" ləzgi təşkilatının üzvləri tərefindən həyata keçirilib. Müəyyən olunub ki, "Sadval" separatçı təşkilatının həmin fealları, 1992-ci ildən etibarən dəfələrlə Ermənistanda olub, bu ölkənin Milli Təhlükəsizlik Baş İdarəsi təşkilatın formalaşmasında, maliyyələşməsində və silahlanaşında yaxından iştirak edib.

1992-ci ilin aprel-may aylarında 30 nəfər milliyyətcə ləzgi olan Azərbaycan vətəndaşı

Ermənistən Nairi rayonunun Lusakert qəsəbəsində yerləşən telim-məşq bazasında xüsusi terror-təxribat hazırlığı keçib. İstintaq zamanı müəyyənləşdirilib ki, təxribatçılar təli-

mata uyğun olaraq, "20 Yanvar" stansiyası ilə yanaşı, Bakının "Nizami" kinoteatrında, Respublika Sarayında və Bakı Lampa zavodunda da partlayışlar törətmeyi planlaşdırıblar.

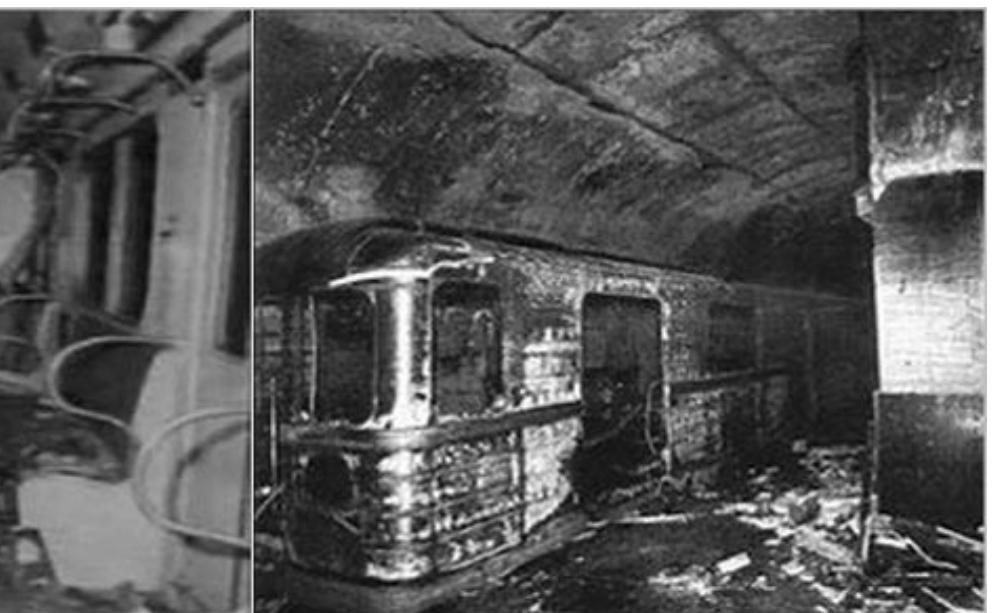
"20 Yanvar" metrostansiyasında partlayışın törədilməsində ittiham olunan və Ermənistanda xüsusi terror-təxribat hazırlığı keçmiş 30 sadvalçı cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib.

Katırladaq ki, 1994-cü ilin iyul ayının 3-də Bakı metrosunda ikinci terror aktı oldu. Saat 20:30-də "28 May" metrostansiyasından çıxan, "Gənclik" metrostansiyasının platformasına 500 metr qalmış, elektrik qatarını ikinci vəqonunda partlayış baş verir. Partlayışdan sonra qatarda yanğın baş verir. Terror aktı nəticəsində, 13 nəfər həlak olmuş ve 58 nəfər isə yaralanmışdır.

Bu və ya digər erməni terror təşkilatlarının törətdikləri terror aktlarına nəzer salsaq, nələrin baş verdiyinin bir daha şahidinə çev-

ralanmışdır. 18 fevral 1990-ci ildə Yevlax-Laçın yolunun 105-ci km-də "Şuşa-Bakı" marşrutu ilə hərəkət edən avtobus partladılmış, çoxlu insan tələfati olmuşdur. 11 iyul 1990-ci ildə "Tərtər-Kəlbəcər" sərnişin avtobus partladılmış, dinc əhali olan maşın karvanına qarşı terror aksiyası keçirilmiş, nəticədə, 14 nəfər qətlə yetirilmiş, 35 nəfər yaralanmışdır. 10 avqust 1990-ci ildə "Tbilisi-Ağdam" marşrutu ilə hərəkət edən sərnişin avtobusu partladılmış, 20 nəfər həlak olmuş, 30 nəfər yaralanmışdır. Cinayətin təşkilatçıları A.Avanesyan və M.Tatevosyan cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmuşlar. 30 noyabr 1990-ci ildə Xankəndi aeroporto yaxınlığında sərnişin avtobusu partladılmış, 2 nəfər həlak olmuş, 11 nəfər yaralanmışdır. Bu terror aktlarını sadaladiqca bitmir. Hər biri neçə-neçə insan ölmənə səbeb olub.

Terror-düşünülmüş insan qətlidir. İnsanların qəsdən mehv edilmesi cəhdidir ki, bù

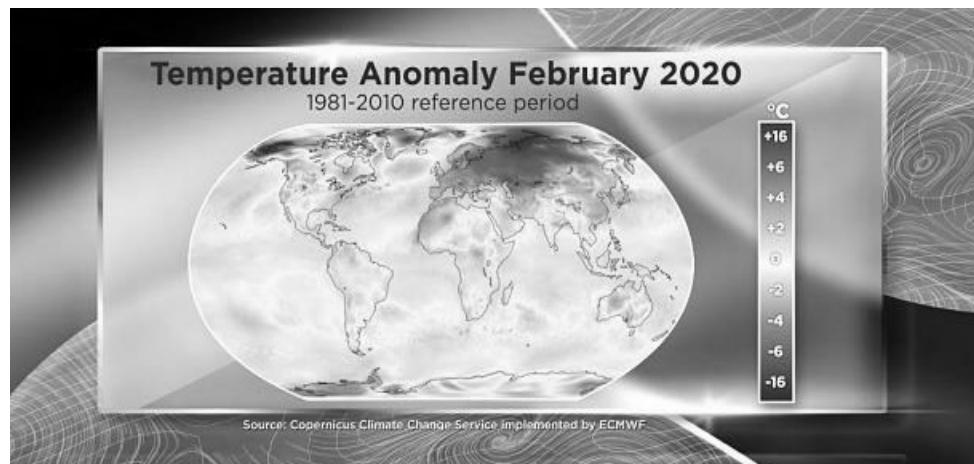

rilerik: 16 sentyabr 1989-cu ildə "Tbilisi-Bakı" marşrutu ilə hərəkət edən sərnişin avtobusu partladılmış, 5 nəfər həlak olmuş, 25 nəfər ya-

tun bu və ya digər hadisələri törədənlər də, məhz ermənilərdir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

İqlim Dəyişikliyi: 2020-ci ilin qışında istilik rekordu qırılıb

Ütbələr hələ də soyuqdur, lakin tez isinirlər. Kopernik İqlim Dəyişikliyi Xidmetinin son məlumatlara görə, qeydlər kitabını yeniləməyin vaxtı gəlib. SİA-nın məlumatına görə, keçən ay yalnız dünyada emi istici fevral ayı deyildi. Dekabrın əvvəlindən fevral ayının sonuna qədər Avropana bütün qış dövründə temperatur 1981-2010-cu illərin orta səviyyəsindən 3,4 dərəcə yüksək olub. Beləliklə, bu qış istilik rekordu qırılıb.

Məlumatlara görə, Antarktidada yayın sonu istilik normadan artıq, Avstraliya dəha

soyuq, Sibir və Orta Asiyada temperatur fevral ayının orta göstəricisindən xeyli yüksək olub.

Alımlar ilin bu vaxtında Şimal Buzlu Okeanında 850 min kvadrat kilometr dəha az deniz buzunu ölçüdülər. Bu, demək olar ki, Fransa və İtaliyanın ümumi səth sahəsinə uyğundur. İsveçin şimalındaki Abisko kəndi, iqlim dəyişikliyi səbəbiylə illik ortalama temperaturun sıfır həddindən aşağı olduğu bir ərazidir. Bölgədəki illik temperatur 1960-ci ildən bəri dəyişir, ancaq tədricən də yüksəkir.

Ölkədaxili sərnişin qatarlarının hərəkəti dayandırılır

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargahın yaydığı məlumatə əsasən, martın 19-da saat 00:00-dan etibarən Sumqayıt və Abşeron istisna olmaqla, ölkənin bütün şəhər və rayonlarından qatar vəsitsi Baki, Sumqayıt şəhərləri və Abşeron rayonuna sərnişin daşınması dayandırılır. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin mətbuat katibliyindən AZERTAC-a bildirilib ki, martın 18-də Bakıdan yola düşən ölkədaxili bütün qatarlar gündəlik qrafike uyğun hərəkət edəcək. Martin 18-i və 19-u bölgələrdən çıxan qatarlar isə geriye sərnişinsiz qayıdadəq.

Martin 19-dan martin 29-dək Bakı-Sumqayıt-Bakı və Bakı-Pirşağı-Bakı elektrik qatarları istisna olmaqla, ölkədaxili sərnişin qatarlarının hərəkəti dayandırılır. Martin 18-dən 29-dək olan tarixlərdə qatarlara alınan biletler üçün ödənilən məbləğ tam şəkildə vətəndaşlara geri qaytarılır. Bilet satışı qaydalarına uyğun olaraq, sərnişinlər qatarın yola düşəcəyi vaxtdan əvvəl bilet qaytarıb, ödədikləri məbləği geri ala bilərlər.

DİN bayram günlərində gücləndirilmiş iş rejimində işləyəcək

Ölkəmizdə koronavirus infeksiyasının yayılması hallarının qarşısını almaq məqsədi ilə Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargah tərefindən qəbul edilmiş qərarların icrası ilə əlaqədar daxili işlər orqanlarının da əməkdaşları gücləndirilmiş iş rejimində xidmət edirlər. Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat xidmətindən SİA-yə verilən məlumatə görə, polisin gücləndirilmiş iş rejimindəki fəaliyyəti Novruz bayramı günlərində də davam etdiriləcək.

Bələ ki, Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Vilayet Eyvazovun əmri ilə daxili işlər orqanlarının şəxsi heyəti Novruz bayramı günlərində ictimai asayışın daha nümunəvi qorunması məqsədi ilə mart ayının 20-dən 27-dək gücləndirilmiş iş variantında xidmət edəcəklər.

Bu gün Azərbaycan Respublikası məqrasiya orqanları işçilərinin peşə bayramı günüdür

Geostrateji baxımdan, Azərbaycan üçün böyük əhəmiyyət daşıyan nailiyyət özündə ölkənin sabit daxili və xarici siyasetini, sürətli sosial-iqtisadi inkişaf tempini, qloballaşan dünyaya uğurlu integrasiyani, beynəlxalq əməkdaşlığı və tolerantlığı ehtiva edir.

Bu gün uğurlu inkişaf dövrünü yaşıyan Azərbaycanda məqrasiya orqanları işçiləri peşə bayramını qeyd edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2010-cu il 17 mart tarixli Sərəncamı ilə hər il martın 19-u Azərbaycan Respublikası məqrasiya orqanları işçilərinin peşə bayramı günü qeyd olunur. Azərbaycan inkişaf etdikcə, əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün daha cəlbedici bir regionala çevrilir, ölkəmizə məqrasiya axını ilə artır. Bu da, ölkənin inkişafı və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından, milli maraqlara uyğun məqrasiya siyasetinin həyata keçirilməsini, onun əsasında məqrasiya proseslərinin tənzimlənməsi sisteminin təkmilləşdirilməsini ve inkişaf etdirilməsini, dövlət orqanlarının əlaqələndirilməsini və bu sahəde beynəlxalq əməkdaşlığı zərər edir.

Ölkəmizdə dünya təcrübəsinə söykənən vahid məqrasiya siyasetinin formalaşmasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı ile hazırlanın və dövlət başçısının 2004-cü ildə təsdiq etdiyi "Dövlət Məqrasiya Siyaseti Konsepsiysi" çox müüm rol oynamışdır. Hökümet qurumları qarşısında əsas məqsədləri müəyyən edən "Dövlət Məqrasiya Siyaseti Konsepsiysi"nın gerşəklişdirilməsi və qarşı-

həsində dövlət siyasetinin həyata keçirilməsi, idarəetmə sisteminin inkişaf etdirilməsi, məqrasiya proseslerinin tənzimlənməsi və proqnozlaşdırılması, bu sahədə müvafiq dövlət orqanlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi məqsədinə xidmət etmişdir.

Ölkəmizdə keçirilən mötəbər beynəlxalq idman yarışları - IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, "Formula-1 Azərbaycan Quran-Prı"si, Bakı şəhərində və Göygöl rayonunda keçirilən voleybol üzrə qadınlar arasında Avropa çempionatının final mərhələsi və digər beynəlxalq tədbirlərdə xidmətin qarşısına qoyulmuş tapşırıqların icrası tam təmin edilib. Ali diqqət və qayğı, eyni zamanda, ciddi nəzarət, tələbkarlıq sayəsində DMX-nin qarşıya qoyulan, qanunvericilikə üzərinə düşən bütün vəzifələrin öhdəsindən gələ bilir.

Bu gün DMX-nin inkişafı üçün qəbul edilən qərarlar, göstərilən diqqət və qayğı şəxsi həyat tərəfindən həmişə dərin minnətdarlıq və ruh yüksəkliyi ilə qarşılanır. Ölkə rəhbərinin xidmətin fəaliyyətinə verdiyi yüksək qiymət, haqqında söylədiyi deyərlər, verdiyi tövsiyələr hər zaman fəaliyyət proqramı kimi qəbul olunmaqla məqrasiya orqanları işçilərinə daha böyük uğurlara ruhlandırır. Məhz dövlətin əvəz-siz dəstəyi sayəsində DMX aparatının, regional məqrasiya idarələrinin inzibati binalarının tikintisi istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilər və xidmət şəraiti beynəlxalq standartlara uyğun təchiz edilər.

DMX-nin əməkdaşları bundan sonra da müstəqilliyyən, sabitliyin, təhlükəsizliyin, daxili əmək bazarının qorunmasının və xidmətə müraciət edənlərin məmənunluğunu, ölkəmizə təşrif buyuran əcnəbilerin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının yönəlmüşdür. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 19 mart 2007-ci il tarixdə imzaladığı Azərbaycan Respublikasının Dövlət Məqrasiya Xidmətinin yaradılması haqqında Fərmanı isə məqrasiya sa-

ZÜMRÜD

"Azərbaycan koronavirusla mübarizə sahəsində ən qabaqcıl ölkələr sırasındadır"

Azərbaycan koronavirusla mübarizə sahəsində ən qabaqcıl ölkələr sırasındadır, hazırda hər cür təminatımız var. AZƏRTAC xəber verir ki, bu sözleri Milli Məclisin Əmək və sosial siyaset komitəsinin sədri Musa Quliyev parlamentin dünən keçirilən iclasında bildirib. "Nazirlər Kabinetin yanında operativ qərargah tərəfindən gün ərzində də bir neçə dəfə son vəziyyətlə bağlı məlumat verilir. Hesab edirəm ki, yalan məlumatların yayılmasının qarşısı alınacaq", - deyən Komitə sədri insanları Nazirlər Kabinetin yanında operativ qərargahın tövsiyələrinə əməl etməyə çağırıb.

Sədaqət Vəliyeva: "Tətbiq olunan qaydalar təkcə dövlət orqanlarının deyil, hər bir vətəndaşın da üzərinə müvafiq məsuliyyət qoyur"

“Ümumiyyətlə, vətəndaşların layiqli həyat şəraitinin təmin edilmesi, onların təhlükəsizliyinin təmin olunması və hazırkı qlobal problemin təsirindən müdafiəsi Azərbaycan dövləti üçün ən vacib və prioritet məsəlidir. Azərbaycan güclü dövlətdir, öz vətəndaşlarını bütün növ təhlükələrdən etibarlı müdafiəni təşkil etmək üçün zəruri potensiala malikdir.

ÜST-ün ekspertlərinin də, qeyd etdikləri kimi, Azərbaycan hazırkı qlobal təhlükənin ölkə əhalisinə təsirini mümkün qədər minimallaşdırmaq üçün ən səmərəli tədbirlər həyata keçirən ölkələrdən biridir". Bunu Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva deyib.

Sədaqət Vəliyeva bildirib ki, koronavirus infeksiyonunun dünya ölkələrində geniş yayıldığı, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının qlobal pandemiya elan etdiyi şəraitdə dünya ölkələrinin əhalisinin sağlığının qorunması və virusun daha geniş coğrafiyaya yayılmasının qarşısını almaq üçün ciddi tədbirlərin həyata keçiriləməsə başla-

yıblar: "Ayrı-ayrı dövlətlər təməslərinin mini-mallaşdırılması və ya ümumiyyətə, dayandırılması, ölkə daxilində ictimai həyata və davranışa sərt məhdudiyyətlərin tətbiq edilməsi bir çox ölkələr üçün səciyyəvi hal alıb. Təsadüfi də deyildir ki, hazırda Azərbaycan hökuməti ÜST-ün tövsiyyələrini və beynəlxalq təcrübəni nəzərə alaraq, əhalinin sağlığının etibarlı qorunması və virusun yayılmasının qarşısının alınması üçün həyata keçirilən tədbirlərin əhatə dairəsini daha da genişləndirir".

Sədaqət Vəliyeva əlavə edib ki, bir ay müddətində kültəvi tədbirlərin təxirə salınması, dövlət və özəl sektor aid qurumlar, vətəndaşlar üçün xüsusi qaydaların elan olunması və onlara ciddi riayət olunması üçün nəzarət mexanizminin formalasdırılması və tətbiqi alqışlanılmalıdır: Çünkü tətbiq olunan qaydalar təkcə dövlət orqanlarının deyil, əməkliyikdə, bütün cəmiyyətin, fərdi qaydada hər bir vətəndaşın üzərinə müvafiq məsuliyyət qoyur. Bu, milli təhlükəsizlik və milli həmərəylik məsələsi olduğu qədər, həm

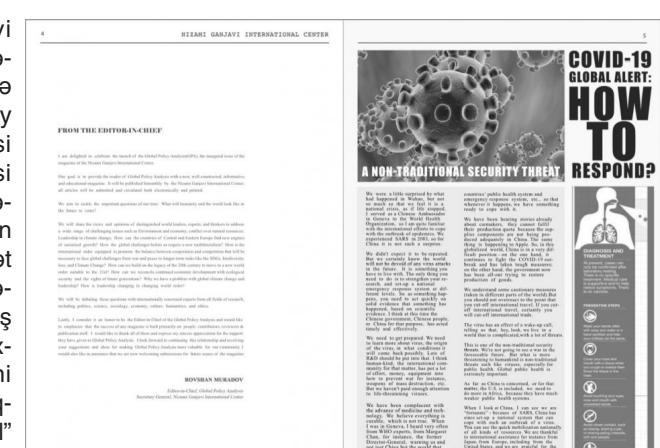

de informasiya təhlükəsizlidir. Ona görə də, tutduğu mövqedən, baxışlarından asılı olmayaraq, hər bir vətəndaşdan maksimal şəkillədə diqqəti və məsuliyyəti olmaq tələb olunur. Hər bir vətəndaş bilmelidir ki, tətbiq olunan qaydalar, ilk növbədə, onun və yaxınlarının təhlükəsizliyini, sağlamlığını təmin edən müvəqqəti və məcburi addımlardır. Buna görə də, hamı qaydalara anlaşıqlı, dözümlü yanaşmalı, onları maksimum icra etməye çalışmalıdır. Belə bir şəraitdə məsuliyyət təkcə dövlət qurumlarının üzərinə düşmür. Burada hər bir vətəndaş sosial məsuliyyətini anlamalı və Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərar-gahın bütün tövsiyə, təkif və qərarlarının qeyd-şərtlərinə yetirilməsinə öz töhfəsiనi vermeliidir".

RƏFIQƏ

"Global Policy Analysis" jurnalının ilk nömrəsi işıq üzü görüb

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin ingilis dilində çap olunan "Global Policy Analysis" ("Beynəlxalq siyasi təhlili") jurnalının ilk nömrəsi işıq üzü görüb. AZƏRTAC xəber verir ki, jurnal dünyanın nüfuzlu sabiq ölkə və hökumət rəhbərleri, tanınmış ekspertlərin və alimlərin dünyada baş verən global mövzulara, müxtəlif hadisələrə münasibətini eks etdirəcək. Layihənin məqsədi "Beynəlxalq siyasi təhlili" oxucularını yeni, dəqiq, məlumatlı və maarifləndirici informasiya ilə təmin etməkdir. Jurnalın rübüklü olaraq, elektron və çap formasında nəşr olunaçağı nəzərdə tutulur.

məsələ ilə bağlı bir sıra təsəbbüsler reallaşdırılır.

Nəşrde Belçikanın sabiq baş naziri İLetermenin "Avropanın post-breksit geləcəyi: qarşıda duran məsələlər", Dünya Bankının keçmiş vitse-prezidenti İsmail Serageldinin "İslam və Qərb: qarşılurmalar", İtaliyanın Azərbaycandakı səfiri Augusto Massarının "İtalya-Azərbaycan münasibətləri", Çin İctimai Əlaqələr Institutunun prezidenti, Çinin Avropa Biliyindəki sabiq səfiri Vu Hailonqun "Koronavirusa mübarizədə Çin təcrübəsi", Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının sabiq Baş katibi Rəşid Əlimovun "Asiyaın Əsri", Xarici Siyaset üzrə Amerika Milli Komitesinin prezidenti Susan Elliottun "ABŞ və Qəribi Balkanlar" sərlövhəli münasibətləri öz eksini tapıb.

Ömrünü xalq musiqisinin təbliğinə həsr edənləri xalq heç vaxt yaddan çıxarmır, unutmur. İllər ötdükən bu qəbildən olan insanların xatırı da böyük hörmət və ehtiramla yad olunur. Azərbaycan müğam sənətinin, klassik musiqi nümunələrinin gözəl bilicisi, orijinal, özünməxsus ifa tərzini ilə seçilən, milli musiqi xəzinəmizin zənginləşməsində misilsiz xidmətləri olan Xan Şuşinski də belə sənətkardandır.

AZERTAC xəbər verir ki, dünən Azərbaycan müğam sənətinin "Xan"ı adlandırılan İsfəndiyar Aslan oğlu Cəvənsirin ölümündən 41 il ötür. 1901-ci il avqustun 20-də Şuşa şəhərində dünəyaya göz açan sənətkar adını milli musiqi tariximizə böyük həriflərle yazardı - bacarıb.

"Xan" ləqəbinin tarixçəsinə görə İsfəndiyar ustadı - Segah İslam kimi tanınan İslam Abdullayevlə birgə Ağdamın Novruzlu kəndində bir məclisde imiş. Ev sahibi İslam Abdullayevin ar-

Azərbaycan musiqi tarixinin korifeyi - Xan Şuşinski

zusu ilə qrammonfonu qurur və onlar təbrizli Əbülhəsən xanın ifasında "Kürdü Şahnaz"ı dinləyirlər. Həminin heyranlıqla quşaq aslığı bu ifadan sonra Segah İslam gözlənilmədən üzünü İsfəndiyara tutaraq: "Bəlkə sən də bizim üçün "Kürdü Şahnaz"ı oxuyasan?" - deyir. İsfəndiyar 12-13 yaşından başlayaraq saatlarla Cabbar Qaryağdıoğlu'nun, Seyid Şuşinskinin, Əbülhəsən xanın vallarını dinləyib, onların ifasının ən incə məqamlarını bələ olduğu kimi təqdim etməye çalışsa da, birdən-birə, özü də Əbülhəsən xanın ifasından sonra oxumağa tərəddüb edir, lakin ustادının sözünü yere salır. "Kürdü Şahnaz"ı İsfəndiyar ele oxuyur ki, məclis əhli yerbəyerdən Əbülhəsən xanın adının birinci hissəsini ixtisara salıb, heyrlə "Əsl xan eله bu imiş ki!" - deyir. Vəcdə gələn İslam Abdullayev isə "Bu gündən sənin adın oldu Xan Şuşinski", - deyərək ona ustad xeyr duasını verir.

Xan Şuşinski 1920-ci illərdə Bakıya gələrək öz ifaçılıq fəaliyyətini genişləndirib. O, müğamların mahir bilicisi və ifaçısı idti. Xanın repertuarında "Mahur-Hindi", "Bayati-Qacar", "Qatar" müğamları, "Qarabağ şıkəstəsi", "Arazbar", "Heyratı" zərbi müğamları ilə yanaşı, xalq mahnıları və təsniflər

böyük yer tutub. Xan Şuşinski xalq mahnılarını xüsusi bir şövqle oxuyub, onları yeni çalarlarla zənginləşdirib.

Görkəmlı xanəndənin bir sıra bəstələri də olub. Çox zaman xalq mahnıları kimi təqdim olunan "Qəmərim", "Şuşanın dağları", "Ay gözəl", "Məndən gen gəzme", "Al yanağında", "Dağlarda çiçək", "Gözəl yarım", "Ölürəm, a Ceyran bala" mahnılarının müəllifi əslində Xan Şuşinskidi. "Şuşanın dağları" mahnısının müsiqisi ilə yanaşı, sözləri də onundur.

Xan Şuşinski Üzeyir Hacıbəylidən başqa heç bir bəstəkarın yaradıcılığına müraciət etməyib. Deyilənə görə, Üzeyir Hacıbəyli də xanəndənin ifasında mahnıları, xüsusilə "Qaragöz"ü dinihməkdən zövq alırmış.

Görkəmlı xanəndə 1979-cu il martın 18-də vəfat edib.

Azərbaycan musiqi tarixinin korifeyi Xan Şuşinskinin səsində yadigar kimi cəmi 240 dəqiqəlik lent yazılıb.

Qərinələr, əsrlər ötəcək, ancaq Xan əminin sənətinə olan sevgi heç vaxt azalmayacaq. Ona görə ki, bu sevginin mayasında, ruhunda Azərbaycanın heç vaxt təravətinə itirməyən əbədi və əzəli müğamları dayanır. Onun yaratdığı ölməz sənət əsərləri Azərbaycan musiqisinin ən dəyərli inciləri kimi əsrlər boyu yaşayacaq, öz müəllifini hər zaman yaşadacaq, onu unudulmağa qoymayacaq.

Dövlət Programının uğurlu icrası nəticəsində

Naxçıvanda ötən dörd ildə 11 min 524 yeni iş yeri açılıb

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2016-ci il 11 yanvar tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilən "2016-2020-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin məşğulluğunun artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nda nəzərdə tutulan tədbirlərin həyatına keçirilməsi nəticəsində program qəbul edilən gündən bu gənədək 11 min 524, o cümlədən 2019-cu ildə 3 min 250 yeni iş yeri açılıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Vergi Xidmetindən AZERTAC-in Naxçıvan bürosuna bildirilib ki, ötən

il muxtar respublikada iqtisadi fəal əhalinin 99,9 faizini iqtisadi sahədə məşğul olanlar təşkil edib. Təbii ki, yeni iş yerlərinin açılması insanların sosial rifah səviyyəsinin və ümumilikdə, muxtar respublika iqtisadiyyatının inkişafına təkan verir.

Müvafiq dövrə aidiyəti dövlət orqanları ilə birlikdə aparılan monitörinq və yoxlamaların nəticəsi olaraq 2016-ci ildə 424 hüquqi və fiziki şəxs də 218 yeni əmək müqaviləsinin bağlanılmasına, 1066 şəxsin əməkhaqqının real əməkhaqqı səviyyəsində göstərilməsinə, 2017-ci ildə 573 hüquqi və fiziki şəxs də 443 yeni əmək müqaviləsinin bağlanılmasına,

1475 şəxsin əməkhaqqının real əməkhaqqı səviyyəsində göstərilməsinə, 2018-ci ildə 676 hüquqi və fiziki şəxs də 511 yeni əmək müqaviləsinin bağlanılmasına, 1811 şəxsin əməkhaqqının real əməkhaqqı səviyyəsində göstərilməsinə, 2019-cu ildə 355 hüquqi və fiziki şəxs də 620 yeni əmək müqaviləsinin bağlanılmasına, 582 şəxsin isə əməkhaqqının real əməkhaqqı səviyyəsində göstərilməsinə, o cümlədən əlkədə minimum əməkhaqqı məbləğinin yüksəldilməsi ilə əlaqədar 539 şəxsin əməkhaqqının minimum əməkhaqqı səviyyəsinə yüksəldilməsinə nail olunub.

Sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin qeydiyyatı 2020-ci ilin müvafiq aylarında da davam etdirilib. Belə ki, yanvar ve fevral aylarında Dövlət Vergi Xidmətinin "bir pəncərə" qeydiyyat sistemi vasitəsilə 7 publik hüquqi şəxs, 7 kommersiya hüquqi şəxs və 3 qeyri-kommersiya hüquqi şəxs, həmcinin yerli vergi orqanları tərəfindən 518 fiziki şəxs sahibkarlıq üçotuna alınıb. Qeydiyyata alınan fiziki şəxslərin 71 faizi muxtar respublika rayonlarının payına düşüb.

Muxtar respublikada həyata keçirilən sosial siyasetin əsas məqsədi əmək ehtiyatlarından daha effektiv istifadə etmək və əhalinin səmərəli məşğulluğuna nail olmaqdır.

"Bakıya giriş çıxışın məhdudlaşdırılması virusu lokallaşdıracaq"

"Azərbaycanda həyata keçirilən izolyasiya tədbirləri koronavirusun yayılmasının qarşısının alınmasına xidmət edir. Bu güne qədər koronavirusa yoluxan xəstələrin demək olar ki hamısı xarici ölkədən gelənlərdir. Bu xəstəliyin ölkə daxilində yayılmasının qarşısının alınması istiqamətində tətbiq edilən tədbirlər çox mühüm əhəmiyyətə malikdir". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Sihiyyə Nazirliyinin baş infeksiyonist Cəlal İsayev bildirib.

O deyib ki, məktəblərin, əyləncə mərkəzlərinin bağlanması, eləcə də restoranların fəaliyyətinin, eləcə də toy məclislərinin, müxtəlif tədbirlərin təxirə salınması insanların təməs ehtimalının azalması və xəstəliyin yayılmasının azalmasına səbəb olur. "Ümumdünya Sihiyyə Təşkilatının tövsiyyələrində də qeyd olunur ki, insanlar arasında məsafə 1 metrden çox olarsa yolkuma ehtimalı azalır, 1 metr az olduqda isə bu ehtimal daha da çoxalır. Bunları nəzərə alaraq, izolyasiya tədbirlərinin keçirilməsi çox mühüm qəraradır. Azərbaycan dövleti insanların qorunması yondə çox vacib addım atıb".

C. İsayev söyləyib ki, Bakı, Abşeron və Sumqayıt istiqamətində giriş və çıxışın məhdudlaşdırılması istiqamətində atılan addımlar virusun lokallaşdırılmasında çox böyük əhəmiyyətli rol oynayacaq: "Çünki Bakıda ne qədər insan az olsa, sıxlıq olmasa bir o qədər yaxşıdır. Xaricdən gələn insanlarla xüsusi şəhər rayonlarında yaşayan şəxslərin təməs etmə ehtimalı çox yüksəkdir. Belə olan halda, həmin şəxslərin Bakıya daxil olması paytaxtda infeksiyanın yayılma ehtimalını artırır. Atılan addımdan sonra artıq bu ehtimal həm aşağı düşəcək, həm də Bakıda sıxlıq azalacaq". Baş infeksiyonist Martin 29-dək verilən qərarın müddətinin uzadılmasını məsləhət görüb.

Azərbaycanda koronavirusa yoluxmuş daha 4 nəfər müalicə olunaraq sağalıb və evə buraxılıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus infeksiyasına yoluxduğu müəyyən edilmiş daha 4 nəfər xüsusi rejimli xəstəxanalarda müalicə olunaraq sağalıb və evə buraxılıb. Bu barədə Azərbaycan Respublikası Nazirler Kabinetinin yanında Operativ Qərargahından məlumat verilib. Hazırda Azərbaycanda 23 nəfər aktiv koronavirus xəstəsi xüsusi rejimli xəstəxanadarda həkim nəzarəti altındadır, onların müalicəsi ilə bağlı müvafiq tədbirlər davam etdirilir.

Məlumatda deyilir: "Koronavirus infeksiyasının qlobal pandemiya elan olunduğunu və virusun geniş yayılma sürətini nəzərə alaraq, vətəndaşlarımızı Ümumdünya Sihiyyə Təşkilatı və Nazirler Kabinetini yanında Operativ Qərargahın tələb və tövsiyələrinə riayət etməyə çağırırıq".

İki ayda Azərbaycanla Ukraynanın ticarət dövriyyəsi 150 milyon dollara yaxın olub

Yanvar-fevral aylarında Azərbaycan və Ukrayna arasında idxl-ixrac əməliyyatlarının dəyəri 150 milyon dollara yaxın olub. Ukrayna Dövlət Statistika Komitesindən AZERTAC-a bildirilib ki, iki ayda Azərbaycandan bu ölkəyə 88,1 milyon dollarlıq məhsul ixrac olunub. Hesabat dövründə Azərbaycanın Ukraynadan idxl etdiyi məhsulun dəyəri isə 60,7 milyon dollar təşkil edib. Qeyd edək ki, Ukrayna postsovət məkanında Azərbaycanla ticarət dövriyyəsinə görə Rusiyadan sonra ikinciçidir. Keçən il Azərbaycan və Ukrayna arasında ticarət dövriyyəsi 808 milyon dollara çatıb.

Əli Kərimli, Britaniyada tualet kağızı belə tapılmır!

AXCP səd-rindən ve "Milli Şura" dirijorundan daha çox bloger təsiri bağışlayan Əli Kərimli, bir neçə

gündür ki, sosial şəbəkədə dünyada baş veren iqtisadi böhranı qoyub bir kənara, guya Azərbaycanda "COVID-19"-a görə, böhranın yaşandığını iddia edir. Həlbuki bu gün Avropada tügen edən koronavirus səbəbi ilə, ərzaq marketlərində qitliqlər yaşanır, ümumiyyətlə, insanlara lazım olan bir sıra məhsullar tapılmır. Ancaq digər tərəfdən, onun xəberi ola-ola ki, ailəsinin yaşadığı Britaniyada ciddi qitliq yaşanır, o, yenə de dizi-nə-başına döyüb, sözün əsl mənasında, siyasi leçərlək edir. Məgər Ə.Kərimli bilmirmi ki, Britaniya sakinləri, hətta tualet kağızına olan tələbatlarını oyun aparatları ilə təmin edirlər. Hətta deyilənə görə, həmin aparatdan tualet kağızı çıxarmaq üçün 100-120 kilometrlik yol qət edənlər də var!

Belə bir vəziyyəti Əli Kərimli Azərbaycanda görə bilmez

Bu, nə qədər sarkazm doğursa da, AXCP sədri anlamalıdır ki, yaşadığı dövlətə ləkə və böhtən atmaq xəyanətdir. Düzdür, o, ümumiyyətlə, bunu an-

lət xalqın yaşamaq və s. hüquqlarını elindən alır?

"COVID-19"-dan sonra bu cür viruslara qarşı da vaksin tapıb, tətbiq etmək lazımdır

Əslində, deyə də bilməz! Çünkü ABŞ-in Dövlət Depar-

lamır və bilmir ki, dövlət, dövlət marağı və onu müdafia etmək ne deməkdir... Yeri gəlməkən, koronavirusla əlaqədar amerikalılar da ərzaq və digər məhsulları almaq üçün 2,5 kilometrlik növbədə dayanmalı olurlar. Belə bir vəziyyəti Ə.Kərimli Azərbaycanda görə bilmez. Hətta bunu ermənilər qədər istəse bele.

Daha bir sual yaranır... AXCP sədri niyə demir ki, Donald Tramp amerikalılara düşmən kəsilib, onların ərzəgini kəsir, qida təhlükəsizliyini temin etmir? Niyə iddia etmir ki, ABŞ-da döv-

tamenti dərhal, Ə.Kərimlinin qrantını kəsir, "gül balası" Türkeli, eləcə də, qeyri-rəsmi mətbuat katibi Sevinc Osmanqızını da oturzurur "lödkəye" və okeanın o tayından bu tayına yollarak ki, bir də geri qayıtmaları.

Artıq siyasi arenada Ə.Kərimli haqqında bənzəmələr də yaranıb. Bu gün, o, Azərbaycan müxalifətinə və bütünliklə, siyasi çevrəsinə yoluxmuş koronavirüsdür. Görünür, "COVID-19"-dan sonra bu cür viruslara qarşı da vaksin tapıb, tətbiq etmək lazımdır.

RÖVŞƏN

Donald Tramp: Koronavirusa qarşı mübarizə "görünməz düşmənlə müharibədir"

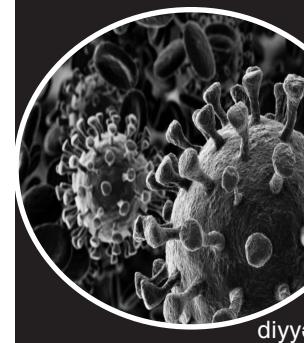
ABŞ Prezidenti Donald Tramp koronavirusun Amerika iqtisadiyyatına vurduğu artan iqtisadi zərərə qarşı yeni mübarizə üsullarını təklif edib.

AZERTAC xəber verir ki, Ağ evin başçısı ABŞ-da koronavirusla mübarizədən danışarkən onu "görünməz düşmən", virusun yayılması qarşısının alınması üçün göstərilən səyələri isə "mühərribə" adlandırdı. "Biz tezliklə burada dayanacaq və deyəcəyi: "Bəli, biz qalib gəldik - deyə Tpamp bildirib.

Jurnalistlər qarşısında çıxış edən ABŞ Prezidenti ve maliyyə naziri Stiven Mnuchin tənəzzülün qəçiləz olduğunu etiraf ediblər. Onlar koronavirus sebəbindən maliyyə itki-sinə mərəz qalmış Amerika ailələri üçün vəsait ayrılmışını dəstəklədiklərini bildiriblər. Qarşidakı iki həftə erzində minlərlə ailəyə çəklərin göndəriləcəyi qeyd olunub. Tramp deyib ki, onun administrasiyası da iqtisadiyyatı dəstəkləmek məqsədilə elave stimul ki-

mi Konqresdən 850 milyard dollara yaxın vəsait ayırmayı xahiş etməyə hazırlaşır. ABŞ Senatının bir neçə üzvü Amerika iqtisadiyyatını dəstəkləmək üçün daha böyük məbləğin - 1 trilyon dollar maliyyə yardımının ayrılması müzakire etdiklərini qeyd edib.

Koronavirus niyə bu qədər sürətlə yayıldı?

ABŞ-in "Science" dərgisində yayımlanan bir araşdırma da yeni tip koronavirusun sürətlə yayılma səbəbi ortaya qoyulub. Araşdırımıya əsasən, COVID-19 daşıyıcılarının 86%-nin xəbəri olmadan toplumda gezdiyi və "gizli" adlandırılan bu xəstələrin epidemiyani alovlaşdırığı bildirililər.

Çində səyahətlə bağlı məhdudiyyət tətbiq edilmədən əvvəl her 7 xətdən 6-nın xəbəri olmadan virusun yayılmasını təhrik etdiyinə diqqət çəkilib.

Kompyuter modelləşdirməsindən istifadə edərək Uhan şəhərindən başlayaraq dünyaya yayılan pandemiyanın izlərini təqib edən araşdırmaçılar az simptom göstərən və ya heç göstərməyən gizli virus daşıyıcılarının xəstəliyi bu günə qədər müəyyən edilən xəstələrin üçdən-ikisindən keçirdiklərini üzə çıxarıb. Hesabatın yazarlarından olan Kolumbiya Universitetinin üzvü Ceffri Şaman koronavirüsün bu qədər geniş yayılmasını təmin edən faktın insanların soyuqdəymə ilə COVID-19-u səhv salmaları olduğunu bildirib./publika.az

Nederland İsvəçdən sonra sərhədlərini açıq qoyan ikinci ölkədir

Niderlandın baş naziri Mark Ryütte milletə müraciətində bəyan edib ki, hazırkı şəraitdə ölkənin tam olaraq bağlanması məsələsi nə qədər cəlbədici görünə də, həftələrin- ayların işi deyil, bir il, hətta daha çox üzəna bilər və buradan bəzi nəticələr də çıxarmaq lazımdır. Bu, İsvəçdən sonra öz sərhədlərini açıq qoyan ikinci ölkədir.

M. Ryütte bəyan edib ki, onun hökuməti virusa yoluxma hallarını maksimal qaydada nəzarət etmək qərarına gəlib. Çünkü ona qarşı immunitetin yaradılması məsələsi aylarla, ya da daha çox süre bilər. Onun fikrincə, en əsası, hökumət əmin olmaq istəyir ki, xəstələre yardım etmək üçün xəstəxanalarda lazımi avadanlıqlar, dərmanlar ne qədər yetərlidir. O, həmcinin, hökumətin vəziyyətə nəzarət edəcəyini, bu prosesi saxlamaq, eləcə də, əhalinin yoluxma riskini azaltmaq üçün da-ha hansı qərarlar qəbul etməli olacağını anlamaq üçün bu addıma gedildiyini bildirib.

Niderlandda millətə səsləniş uzaq 1973-cü ildə olmuşdu

Qeyd edək ki, Niderlandda millətə səsləniş ənənəsi heç də mütemədi hal almayıb. Sonuncu dəfə baş nazir tərəfindən edilən bu cür genişməqası müraciət 1973-cü ildə - neft böhranı ilə bağlı olub. Həmin vaxt Yaxın Şərqdə əreb ölkələri ilə İsrail arasında gedən müharibə şəraitində neft ölkələri İsrailə dəstək verən digər ölkələri neft təchizində imtina etmişdilər. Bu sıradə Böyük Britaniya, Kanada, ABŞ, Yaponiya və Niderland olub. Məhz həmin döndəmə neftin qiyməti bir barrelə görə 3 dollardan 12 dollara qədər yüksəlmişdi. Həmin neft böhranı dönyanın

ilk nəhəng böhranı oldu və iqtisadiyyata da ciddi zərbələr vurdu. Bu gün dünya koronavirusla bağlı analoji halı yaşayır ki, hətta bu-nu ("COVID-19-la mübarizəni-R.R.) mühabibə ilə eyniləşdirmek olar. Virusa gəldikdə isə, Niderlandda müsbət testindən 1 413 nəfər keçib. Ölkənin milli səhiyyə agentliyi isə təsdiq edir ki, bu rəqəm daha çoxdur. Bu ölkədə koronavirustan, hələ ki, 24 nəfər ölüb.

Almanianın yolu ilə getmək təklifi olsa da...

Hökumət elan edib ki, usaq bağçaları və məktəblər bağlanacaq. Analoji qərar barla-ra, restoranlara, idman klublarına, hətta içtimai evlərə (intim xidmət müəssisələri -R.R.) də aiddir. Burada isə, demək olar ki, Niderland Almanianın yolu ilə gedəcəyini sərgiləyib - orada da içtimai evlər bağlanımlara məruz qalıblar. Hələlik isə, yel dəyirmanları, kanallar və zanbaqlar ölkəsinin bundan sonra daha hansı yolla gedəcəyi dəqiq məlum deyil. Çünkü sadəcə, həmin qərarların verilməsi ilə bağlı, sadəcə, müzakirələr aparılır, təkliflər irəli sürülür, amma qərarlar qəbul olunmur. Lakin indidən bəlliidir ki, bu ölkədə de İsvəçdəki kimi, panikalarla rastlaşmaq çətindir.

Rövşən RƏSULOV

Xızıda üç gün əvvəl tərədilən qətlən üstü açılıb

Xızı Rayon Polis Şöbəsinin və rayon prokurorluğunun əməkdaşlarının heyata keçirdiyi istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində üç gün əvvəl rayon ərazisində tərədilən qətlən üstü açılıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin Quba regional qrupundan AZERTAC-in bölgə müxbirinə verilən məlumatə görə, martın 15-də 2003-cü il təvəllüdü Şorabad qəsəbə sakini Allahşükür Əliyevin biçaqla yetirilən xəsərat nəticəsində dünyasını dəyişməsi faktına görə rayon prokurorluğunda Cinyət Məcəlləsinin 126.3-cü maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. Cinayət işi üzrə hadisə yerinə baxış keçirilib, müvafiq ekspertizalar teyin edilib.

Polis və prokurorluq əməkdaşlarının heyata keçirdikləri təxirəsalınmaz istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində cinayətin şəxsi münasibətlər zəminində həmin qəsəbə sakini olan bir yeniyetmə tərəfindən tərədildiyi müəyyən olunub. Yeniyetmə əməkdaşlar tərəfindən şübhəli şəxs qismində tutularaq istintaqa cəlb olunub. Faktla bağlı Xızı rayon prokurorluğu tərəfindən araşdırımlar davam etdirilir.

Ölkədən 5 min tondan çox şeker tozu ixrac olunub

Bu ilin yanvar-fevral aylarında ölkədən 5 min tondan çox şeker tozu ixrac edilib. Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatında deyilir ki, ixrac edilən şeker tozonun dəyəri 2 milyon ABŞ dolları olub. Xatırladaq ki, ötən ilin eyni aylarında 2,2 milyon dollarlıq 4,8 min ton şeker tozu ixrac edilib.

Münaqışə bölgələrində dinc əhalinin qorunması

Döyüşən tərəfin düşmən əlinə keçmiş büt-tün yaralıları və xəstələri hərbi əsir sayılır və onlara beynəlxalq hüququn hərbi əsir-lərə aid müddəaları tətbiq edilir. Münaqi-şədə iştirak edən Tərəflər hər bir vaxt, xü-susən, döyüşdən sonra yaralıları və xəstə-ləri tapıb toplamaq, onları qarətdən və pis rəftardan qorumaq, onlara lazımi qayğıni təmin etmək, cəsədləri yiğib toplamaq və onların qarət olunmasına yol verməmək üçün taxirə salmadan, bütün mümkün tədbirləri görməlidirlər. Hər dəfə şərait im-kan verdikdə, döyüş meydanında tərk edil-miş yaralıları toplamaq, dəyişdirmək və nəql etmək üçün müvəqqəti barışq və ya atəşkəs əldə olunmalı və ya yerli sazişlər bağlanmalıdır. Bununla bərabər, münaqi-şədə iştirak edən tərəflər mühəsirəyə alın-mış və ya dövrələnmış ərazilərdən yararla-nan və xəstələrin çıxarılması və ya onların dəyişdirilməsi, habelə, həmin ərazilərə gə-lən tibbi və dini heyətin, tibbi ləvazimatın oraya buraxılması üçün yerli sazişlər bağ-laya bilərlər.

Münaqişədə iştirak edən tərəflər əline keçmiş qarşı tərəfə mənsub yaralıların, xəstələrin və ya cəsədlərin şəxsiyyətinin müəyyən olunmasına kömək edəcək bütün məlumatı mümkün qədər tez qeydə almalıdır. Bu qeydlər, imkan daxilində şəxsin mənsub olduğu dövlətin adı, orduşu, əsgəri, şəxsi və ya seriya nömrəsi, soyadı, adı və ya adları, doğum tarixi, şəxsiyyət vəsiqəsində və ya tanınma lövhəsində olan digər məlumatlar, əsir düşdüyü və ya öldüyü tarix və yer, şəxsin yaralarına, xəstəliyinə və ya ölüm səbəbinə dair məlumatları eks etdirməlidir. Göstərilən məlumatlar mümkün qədər tez Məlumat Bürosuna çatdırılmalı, həmin büro isə onları həmi dövlət və Mərkəzi Məlumat Agentliyi vasitəsilə bele şəxslərin mənsub olduğu dövlətə verməlidir. Münaqişədə iştirak edən tərəflər imkan daxilində cəsədlər barede məlumatları hazırladıqdan sonra onların fərdi surətdə dəfn olunmasını təmin etməlidir. Zəruri gigiyena səbəbləri və ya ölenlərin dini ilə bağlı mülahizələr istisna olmaqla, heç bir halda cəsədlər yandırılmamalıdır. Münaqişədə iştirak edən Tərəflər ölenlərin ləyaqətlə və mümkün qədər mənsub olduğunu dinin tələblerine uyğun olaraq, dəfn edilməsini, qəbirlərinə hörmət edilməsini, onların imkan daxilində milliyyətinə görə qruplaşdırılmamasını və həmişə tapılı bilməsi üçün lazımı qaydada nişanlanması və qorunmasını təmin etməlidir. Hərbi hakimiyyət orqanları yerli əhalinin insanpərvərlik hissələrinə müraciət edərək, bu müraciətə qoşulanlara lazımı himayə göstərib, şərait yaratmaqla, özlərinin nəzarəti altında yaralıları və xəstələri könüllü surətdə toplamağa və onlara qayğı göstərməyə çağırıa bilərlər. Düşmən Tərəf müəyyən ərazi üzərində nəzarəti ələ alarsa və ya bərpa edərsə belə, şəxslərə onlar eyni himayəni göstərməli və eyni şəraitü yaratmalıdır.

Hərbi hakimiyət orqanları, hətta müdaxilə edilən və ya işğal altında olan bölgelərdə, milliyyətin də asılı olmayaraq, yaralıları və xəstələri yerli əhalinin və xeyriyyə cə-

miyyətlərinin öz teşəbbüsleri ilə toplamasına və onlara qayğı göstərilməsinə icazə vermelidirlər. Mülki əhali yaralılara və xəstelərə hörmət etməlidir. Yaralılara və ya xəstelərə qayğı göstərməyə görə heç kəs təqib və ya mühakime oluna bilməz. Eyni zamanda, mülki əhali düşmən tərəfə mənsub olan yaralı, xəstə və gəmi qəzasına uğrayanlara heç bir ziyan vurmamalıdır. Beynəlxalq humanitar hüquq normaları mülki əhalinin yaralı və xəstelərə hörmətlə yanaşmaq vəzifəsini müəyyən etse də, onların zəruri hallarda, hökmən yaralı və xəstelərə yardım göstərmək vəzifəsini nəzərdə tutmamışdır. Bu vəzifə beynəlxalq humanitar hüquq normalarına əsasən,

dövlətin üzərine qoyulur. Bele məlum olur ki, yaralı və xəstelərə yardım göstərmək mülki əhalinin vəzifəsi kimi deyil, hüquq kimi müeyyənmişdir. CK-nin kommentariyasında qeyd olunur ki, yaxşı halda, mülki əhali üzərinə bir çox dövlətlərin daxili qanunvericiliyində əksini tapmış “təhlükədə olan şəxslə yardım etmək” öhdəliyi qoymula bilər. E.Davidin bu məsələye münasibəti bir qədər fərqli və bizi ele gəlir ki, daha hüquqauyğundur. O, belə hesab edir ki, yaralı, xəstə və gəmi qəzasına uğrayanlara hörmət və mühafizə mülki şəxslərin onlara yardım göstərməsini, elbəttə ki, imkan daxilində, nəzərdə tutur. E.David fikrini esaslaşdırmaq üçün “İnsan hüquqları haqqında Ümumi Bəyannamə”nin 29-cu maddəsinin 1-ci bəndində öz ifadəsini tapmış “hər kəs cəmiyyət qarşısında borcludur” və ya 30-cu maddədə nəzərdə tutulan heç nə “həmin Bəyannamədə ifadə olunmuş hüquq və azadlıqların ləğv edilməsinə yönəldilmiş hər hansı fealiyyətlə məşğul olmaq, yaxud hərəkətlər hüquq verilməsi kimi

şəhərətən təqquz vermişdir ki məmən yozula bilməz” müddəələrinə istinad edir. Başqa sözlə, azadlıq hüququ, o demək deyildir ki, insana qayğı göstərilmədiyinə görə, əzab çəkməyə məhkum edilmiş insan-dan yan keçə bilər. Əlavə Protokolun kommentariyasında da bu müddəə öz təsdiqini tapmışdır. Orada göstərilir ki, yaralı, xəstə və gəmi qəzasına uğrayanlara hörmət və mühafizə öhdəliyi silahlı qüvvə-lər və ya silahlı qruplar, yaxud mülki əhalinin nümayəndəsi olmasından asılı olmayaraq, hər kəsin üzərinə qoyulur. III CK-nın 21-ci mad-dəsinə əsasən, münaqişədə iştirak edən tərəflər neytral ticarət gəmilərinin, yaxtaların və ya digər kiçik gəmilərin komandirlərinin insan-pərvərlik hissələrinə müraciət edə-rək, yaralları, xəstələri və gəmi qə-zasına uğrayanları gəmiye götürməyə və onlara qayğı göstərməyə, habelə cəsədləri toplamağa çağırabilərlər. Bu çağınşa cavab verən bütün növ gəmilərə, elcə də, öz təşəbbüsü ilə yaralları, xəstələri, gəmi qəzasına uğravanları topla-

yanlara bele missiyanın yerine yetirilmesi için xüsusi qayğı və kömək göstərilməlidir. Həmin gəmilər bu cür daşimalara görə, heç bir halda, tutulub saxlanıla bilmezlər.

Yaralılar və xəstələr onlar üçün təminat verilmiş hüquqlardan, heç bir halda, qismən və ya bütövlükdə, imtina edə bilməzlər. Eyni zamanda, yaralı və xəstələrə qarşı repressaliya yol verilmir. Silahlı münaqişə zamanı tibbi heyetin hüquqlarının müdafiəsi. Tibbi heyetin mühafizə altında olan şəxslər kategoriyasına aid edilməsi öz başlangıcını 1864-cü il "Quru mührəbələri zamanı yaralı və xəstələrin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında" Konvensiyadan götürmüştür. Konvensiya yaralı və xəstələrə yardım göstərilməsini nəzərdə tutmaqla yanaşı, tibb heyetinin neytrallığını da elan etmişdi. Konvensiymanın 2-ci maddəsində göstərilirdi ki, "intendant heyət, tibb, inzibati və nəqliyyat xidmətləri, eləcə də, ruhaniylər öz vəzifələrini yerinə yetirərkən,

həmin neytrallığın üstünlüklerindən istifadə edə bilərlər". Cenevə hüququnun inkişafı ilə əlaqədar silahlı münaqişələr zamanı tibbi heyətin mühafizəsi də inkişaf etdi. Cenevə hüququnda artıq tibb xidmətinin ümumi himayə öhdəliyi ilə bağlı olan xüsusi statusa malik olması öz ifadəsini tapmışdır. CK-lara və onlara Əlavə Protokollara, müvafiq olaraq, tibb heyəti, tibb birləşmələri və tibbi nəqliyyat vasitələri himaya altındadırlar.

Beynəlxalq humanitar hüquq silahlı münaqişə zamanı xidməti zəruri olan tibb heyətini aşağıdakı hallarda mühafizə edir:

- onların ölkələri ərazisində daxili münaqişə mövcud olduqdada;
- onların ölkəsi başqa ölkə ilə münaqişəyə cəlb olunduqdada;
- onların ölkəsi qismən və ya tamamilə başqa ölkə tərəfindən işğal olunduqdada;
- onların Qırmızı Xaç və ya Qırmızı Aypara milli cəmiyyətləri və ya ölkələri münaqişədə neytrallığı qoruyaraq, tibbi heyəti döyüşen tərəflərin birinin və ya BQXK-nin sərvəncamına vermək barədə qərar qəbul etdiğdə.

I CK-nın 24-cü maddəsinə əsasən, daimi tibbi heyət “müstəsna olaraq, yaralıların və xəstələrin axtarılması, toplanması, daşınması və ya müalicəsi və ya xəstəliklərdən qorunması ilə məşğul olan, yalnız tibbi birləşmələrə və müəssisələrinə mənsub heyətdir”. Konvensiymanın 25-ci maddəsi yardımçı tibbi heyəti “yaralıların və xəstələrin axtarılması və ya toplanması, daşınması və ya müalicəsi meqşədilə zəruri hallarda sanitər, tibb bacısı və ya xərəkçi kimi fəaliyyət göstərmək üçün xüsusi təlim almış silahlı qüvvələrin üzvləri” kimi müəyyənləşdirmişdir. Həmin şəxslər yalnız göstərilən vezifələri icra etdikdə, tibbi heyət statusuna malik olurlar. 24-cü maddədə göstərilən heyətin vezifələrini icra edən, öz dövlətləri tərəfindən lazımı qayda-da tanınmış və səlahiyyət verilmiş Milli Qırmızı Xaç Cəmiyyətlərinin və digər Könüllü Yardım Cəmiyyətlərinin heyətləri, müharibə qayda-qanunlarına tabe olduqları halda, həmin maddədə göstərilən heyətə

**Azerbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kültüvi İnförmasiya Väsitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduunun maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti carxıvasında hazırlanıb

barabär tutulur

Neytral ölkənin səlahiyyətli cənhiyyəti, yalnız münaqışədə iştirak edən tərəfin və öz dövlətinin qazaaqcadan razılığı ilə, münaqışədə iştirak edən tərəfə özünün tibbi həzeti və birləşmələri vasitəsilə yarlılım göstərə bilər. Belə heyət və birləşmələr razılığını vermiş münaqışədə iştirak edən tərəfin nəzarəti altına verilir. Neytral Dövlət bu yarlılımı qəbul edən dövlətin düşməni - e bu razılıq barəsində məlumat-

bilər. Həmin termin aşağıdakıları əhatə edir:

1) I ve II Cenevre Konvensiyalarında gösterilen heyet də daxil olmaqla, münaqişədə iştirak edən Tərefin həm hərbi, həm də mülki tibbi heyəti və mülki-müdafia təşkilatlarına təhkim olunmuş heyət;

2) Milli Qırmızı Xaç (Qırmızı Aypara, Qırmızı Şir və Güneş) Cəmiyyətlərinin və digər milli könüllü yardım cəmiyyətlərinin münaqişədə iştirak edən tərefin lazımı qaydada tanıdığı və səlahiyyət verdiyi tibbi hevəti:

3) Tibbi birləşmələrin və ya tibbi nəqliyyat vasitələrinin tibbi he-

lumat vermelidir. Belə yardım, heç bir halda, münaqişəye müdaxilə ki- mi qiyomatlaşdırılmamalıdır. II Cen- nevrə Konvensiyasının 36-cı mad- desinə əsasən, xəstəxana gəmilərinin dini, tibbi və xəstəxana heyət- lərinə ve bu gəmilərin komandası- na hörmət və himayə göstərilməli- dir; gəminin bortunda yaralı və xəstələrin olub-olmamasından asılı olmayaraq, onlar xəstəxana gəmi- lərində xidmət zamanı tutula bil- məzler. I Əlavə Protokola əsasən, tibbi heyət anlayışı bir qədər də ge- nisləndirilmişdir.

"Tibbi heyət" dedikdə, münəaqişdə iştirak edən tərəflərin yalnız yaralıların, xəstələrin və gəmi qəzasına uğrayanların axtarılması, toplanması, daşınması, diaqnoz qoyulması və ya müalicəsi, o cümlədən, ilk tibbi yardım göstərilməsi, habelə, xəsteliklərin profilaktikası məqsədilə və ya tibbi birləşmələri idarə etmək və ya tibbi nəqliyyat vasitələrini işlətmək və idarə etmək üçün teyin etdikləri şəxslər nəzərdə tutulur. Belə təyinatlar onlunla əlaqədarlı ki, tibbi heyət silahlı münəaqiş zamanı xüsusi imtiyazlara malik olur. Döyüşən tərəf hər cür mümkün sui-istifadəyə görə cavabdehlik daşıldığından, həmin imtiyazlar verilmiş şəxslər üzərində müəyyən nəzarəti həyata keçirməlidir. Onu da, qeyd etmək lazımdır ki, I Əlavə Protokolun 8-ci maddəsinin "e" bəndində nəzərdə tutulmuş tibbi heyət termini "dar mənada" işlədilmişdir.

*Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru*

Əli Kərimli karantinə alınsın və məsuliyyətə cəlb olunsun!

Bəlli olduğu kimi, ölkəmizdə karonavirusla bağlı ciddi tədbirlər həyata keçirilir. Dünyanı cənginə alan infeksiyanın yayılmamasının qarşısının alınması istiqamətində aparılan işlərlə yanaşı, eyni zamanda, panika, süni təlaş yaratmağa cəhd edənlər də məsuliyyətə cəlb edilirlər. Təəssüf ki, ölkəmizdə də bəzi ünsürər də var və onlar sabotajlıq əməlləri ilə məslən müxtəlif istiqamətlərə yoxmağa çalışırlar. Onlardan biri də AXCP sədri Əli Kərimlidir. Sərr deyil ki, AXCP sədri dəfələrlə saxta, yalan xəbərlərinə görə ifşa olunub. Bu dəfə isə onu Azərbaycan Televiziyası ifşa edib.

Əli Kərimli savadsız və məsuliyyətsizdir!

Məsələ ondadır ki, Ə.Kərimli növbəti dəfə klaviaturası arxasına keçərək, "facebook" səhifəsində AzTV-də getmiş reportajdakı fikri kontekstdən çıxarmaqla, təxribat törətməyə çalışıb. Lakin adıçəkilən televiziya məlumat yamaqla, saxtakar və sabotajçı Ə.Kərimlini ifşa edib və fikirlərinin yalan olduğunu isbatlayıb: SİTAT "... süjetdə qeyd olunur ki, xaricdəki soydaşlarımız daha çox öz ölkələrində qalsalar və yerli tibbi xidmə-

lərdən yararlansalar, yaxşı olar. Çünkü təcrübə də göstərir ki, virusa yoluxma halları, xüsusən, sefer

prosesində baş verir. Bu fikri kontekstdən çıxarıb yük kimi təqdim etmək və AzTV-ni günahlandırmaq, sadəcə olaraq, savadsızlıq və məsuliyyətsizlikdir.

Məhz bundan sonra Ə.Kərimliన susqun qalması, daha dəqiq desək, dalana direnməsi onun öz səhvini boynuna alması kimi qıymətləndirmək olar.

Əli Kərimli Sabunçu kafesində koronavirus yayıb...

Başqa tərəfdən, AXCP sədri ifşa olunmasına baxmayaraq, atala-

rın "qozbeli qəbir düzəldər", məsələsinə tam uyğun olaraq, növbəti dəfə ölkə boyu tətbiq edilən məhdudiyyətlərə qarşı çıxb. Belə ki, bütün dünyada və ölkəmizdə kültəvi tədbirlərin ləğv edildiyi, qadağan olunduğu bir zamanda, "cəbhəçilər" bilərkən kültəvi toplantı keçirir, sosial izolyasiya tədbirləri qaydalarını pozurlar. Məlumdur ki, Azərbaycanda 14.03.2020-ci il, saat 00:00-dan etibarən sosial izolyasiya tədbirləri tətbiq edilməsinə baxmayaraq, onlar Sabunçu da kafedə toplaşışlar.

Bununla bağlı Yeni Azərbaycan Partiyasının Gençlər Birliyinin "Facebook" sosial şəbəkəsində qeyd edilib. Söyügedən məsələdən sonra AXCP sədri Ə.Kərimlinin qanunları pozduguşa görə məsuliyyətə cəlb edilməsi, habelə, karantinə alınması tələb olunub. Çünkü Kültəvi yığıncaqların qadağan olunduğu bir vaxtda kafeyə toplaşan "cəbhəçilərin" istenilən birində, eləcə də, Ə.Kərimlidə koronavirus aşkarlanara bilər və infeksiya sonradan digər insanlara da yoluxar. Cox yəqin ki, onuz da məsuliyyətsiz olan Kərimli ciddi nəzarətə götürüləndən sonra anla-

yar ki, növbəti dəfə hansı səhvə yol verib və onun üçün digər insanların həyatı əhəmiyyətsizdir!

Neticədə, YAP GB-nin gəncləri onun karantinə alınmaqla, həm də məsuliyyətə cəlb olunması tələbini irəli sürüblər. SİTAT: "Artıq cəmiyyətimizde şübhələr var ki, şəkildə görülen cəbhəçilər koronavirusa yoluxublar. Ona görə də, tələb edirik ki, təcili olaraq, bütün cəbhəçilər karantinə alınılsınlar. Onlar cəmiyyətimizin sağlamlığı üçün təhlükədirlər. AXCP sədri Əli Kərimli isə, bilərkən, izolyasiya qaydalarına bigane yanaşlığı, cəmiyyətə təhlükə mənbəyi olan kültəvi tədbirə razılıq veridiyi üçün məsuliyyətə cəlb edilsin".

Xatırladaq ki, gənc fəllar bütün ictimaiyyəti, sağlam düşüncəli insanları həmin müraciətə qoşulmağa səsləmək yanaşı, xüsusi #cebheçilerkarantinealinsin #eli-kerimliimesuliyetecelbedilsin həşətəqləri də hazırlanıblar.

"Bütün ictimaiyyət bu müraciətə qoşulsun və insanımızı cəbhəçilərin koronavirus yaymaq cəhdindən xilas edək" deyə müraciətde qeyd olunur.

Rövşən NURƏDDİNİĞLU

Müxalifətin dağıılması labüd faktı çevrilir

Teyyub Qənioğlu: "Həmin qadınlar küçələrə fahişəliyi təbliğ etməyə çıxmışdır"

Bəzi dağıdıcı müxalifə partiya sədlərinin, xüsusi də, AXCP, ADP, Müsavat kimi partiyaların feminist qadınların aksiyasına və sosial şəbəkələrdəki anormal çağırışlarına dəstək vermələri, onların xarici ağalarının təsiri altında olduqlarını göstərir. Təkamül partiyasının sədri Teyyub Qənioğlu "Səs" qəzeti-nə açıqlamasında bildirdi ki, siyasi şoularla özlərinə xal qazana bilməyənlər, qadın feministlərin anormal fəaliyyətlərindən bəhrələnməklə, diqqət mərkəzinə çevrilməyə ümid bəsləyirlər: "Belə bir misalı var, suda boğulan saman çöpündən yapışar."

Bu insanlar mövqeyində asılı olmayıraq istenilən şəxsi öz tələlərinə keçirməye meyllidilər. Adları çəkilən şəxslər, belə hesab edirler ki, feminist qadınların çağırışlarından istifadə etməklə, nəyəsə nail ola bilərlər. İcazəsiz aksiyalara çıxan qadınları dəstəkləmək, onları öz tərəflərinə çəkə biləcəklər. Təbii ki, dağıdıcı müxalifə partiyalarının feminist qadınların aksiyasına və sosial şəbəkələrdəki anormal çağırışlarını dəstək verməleri, tamamilə yolverilməz bir haldır. Feminist adı ilə meydana çıxan qadınların bu çağırışları, feminizmle heç bir əlaqəsi yoxdur. Demək olar ki, həmin qadınlar küçələrə fahişəliyi təbliğ etməyə çıxmışdır. Fahişəlikle feminism arasında göyle yer qədər fərq var. Bir sözə, bəzi dağıdıcı müxalifə partiya sədlərinin feminist qadınların aksiyasına dəstək vermələri tamamilə əlaqədən kənar və siyasetçiye yaraşmayan bir haldır. Ümumiyyətlə, bu cür çağırışları

GÜLYANƏ

Bakıda kuryoz cinayətin üstü açılıb

İctimai təhlükəli hərəkətlərdən polisin yayındırılması məqsədilə martın 14-də paytaxt sakininin evindən 1150 manat məbləğində pul və 1200 manat dəyərində qızıl-zinət əşyalarının oğurlanması ilə bağlı 102 - Zəng Mərkəzi Xidmetinə müraciət daxil olub.

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, müraciət üzrə təxiresizlənməz əməliyyat-axtarış tədbirlərinə başlayan polis əməkdaşları oğurluq əməlində şübhəli bilinen şəxsləri müəyyən edərək saxlayıblar.

Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin 21-ci polis bölməsi əməkdaşlarının fakt üzrə pəşəkar əməliyyat tədbirləri nəticəsində şübhəli şəxslərdən - 1989-cu il təvəllüdü, əvvəller məhkum olunan K.Mustafayevdən 1,805 qram heroin, 1,215 qram xəş-xaş, 0,286 qram marijuana, 0,644 qram həşər, bir kapsula peraqabalın və R.Fətəliyevdən isə 8,352 q heroin aşkarlanaraq götürürlüb.

Şübhəli şəxslərin etrafında aparılan araşdırımalar nəticəsində məlum olub ki, pul və qızıl-zinət əşyalarının oğurlanması ilə bağlı 1992-ci il təvəllüdü Ə.Hüseynzadənin verdiyi məlumat yalandır. Müəyyən olunub

ki, oğurluq faktı ilə şübhəli şəxs qismində saxlanılanlar aşkarlanan narkotik vasitələri Nəsimi rayonunda yaşayan Ə.Hüseynzadənin evində oğurlayıblar. Ə.Hüseynzadənin hərəkətində cinayət tərkibi olduğu nəzərə alınaraq, o tutulub.

Faktla bağlı hər üç şəxs barəsində Cina-yət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsində cinayət işi başlanıb. Şübhəli şəxslər etrafında əməliyyat-axtarış, əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Ölümlə nəticələnən yol qəzası olub

Səmkir rayonunda ölümə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat Xidmətindən SIA-ya verilən məlumatla göre, Martın 17-də saat 18:00 radələrində rayonunun Zəyəm qəsəbəsi ərazisində Sabirkənd kənd sakini Seyrac Məmmədov idarə etdiyi "VAZ-2107" markalı avtomobili yolun kənarındaki ağaca vurub və o, aldığı xəsarətlərdən hadisə yerində ölüb.

Beynəlxalq humanitar hüququn "Cenevrə hüquqı" adlanan hissəsinin əsasını silahlı münaqişələr zamanı sıradan çıxmış, yaxud silahlı münaqişədə iştirak etməyən şəxslərin himayəsi, yəni onların mühafizəsi və onlarla humanitar rəftarın təmin edilməsinə xidmət edən müddəalar təşkil edir.

Himayəcilik burada müharibə şəraitində, ümumiyyətlə, zəruri zorakılıqlıdan müdafiəni deyil, müharibü zamanı bir döyüşən tərəfə mənsub olan şəxsin, digər döyüşən tərəfin hakimiyyəti altına düşməsi halında özbaşnalıqlıdan mühafizəni nəzərdə tutur. "Himayədə olan şəxs" anlayışı sıradan çıxmış ve ya hərbi eməliyyatlarda iştirak etməyən kombatant anlayışından daha genişdir. Himayədə olan şəxslər yaralı və xəstələr, gəmi qəzasına düşənlər, hərbi əsirlər və mülki əhali aid edilir. Cenevre Konvensiyaları müddəaları müdafiəsiz olanlara himaye və qayğını tələb edir. I və II Cenevre Konvensiyalarının 12-ci maddəsində yaralı və xəstələr, gəmi qəzasına düşənlərə himaye və qayğı aşağıdakı kimi öz ifadəsini tapmışdır: "Silahlı qüvvələrin şəxsi heyəti və növbəti müdəddətə göstərilən digər şəxslər yaralı və xəste olduqları bütün hallarda himaye edilmeli və mühafizə olunmalıdır. Münaqişə edən tərəf onun tabeliyi altına düşənlər cins, irq, milliyyət, din, siyasi əqidə və ya digər bu kimi mə'yarları əsaslanan hər hansı ayrı-seçkiliyən qoymadan, humanist rəftar etməli və onlara qayğı göstərməlidir. Onların heyatına hər hansı qəsd və ya şəxsiyyətini təhqir edən hərəkət qəti qadağan edilir. Xüsusilə də, onlar öldürüle, məhv edilə, işgəncələrə və ya bioloji sinqlarla məruz qoyula bilmez. Onlar nə tibbi yardımımız və qulluqsuz qoyula, nə de qəsdən yoxdurucu şəraitdə saxlama bilmez. Yalnız texnəsalınmaz tibbi səbəblərə görə, tibbi yardım göstərilməsində növbə üstünlüyüne yol veriləbilər.

Qadınlarla onların cinsine uyğun şəkilde xüsusi hörmətə rəftar edilməlidir. "Hərbi əsirlərə rəftar dair" III CK-nın 13-cü maddəsi, "Müharibü zamanı mülki şəxslərin müdafiəsinə dair" IV CK-nın 27-ci maddəsi hərbi əsir və mülki əhali haqqında oxşar himaye və qayğını nəzərdə tutur. Bu kateqoriyadan olan şəxslər himaye və qayğı göstərilməsinin zəruriliyi CK-ya Əlavə Protokollarda da öz əksini tapmışdır. Məsələn, I Əlavə Protokolun 10-cu maddəsində göstərilir ki, "hər hansı tərəfə mənsub olmalarından asılı olmayaraq, bütün yaralılara, xəstələrə və gəmi qəzasına uğrayanlara hörmət və mühafizə göstərilir. Bütün hallarda, onlara humanist rəftar edilir, maksimum mümkin dərəcədə və ən qısa müddədə, onlara vəziyyətlərinə uyğun tibbi yardım və qayğı göstərilir. Tibbi mülahizələr istisna olmaqla, heç bir mülahizəyə görə, onların arasında fərqli qoymulur". Himayəde olan şəxslərin hüquqlarının məhdudlaşdırılmasına yol verilməməsi üçün I Əlavə Protokolda "Əsas təminatlar" adlanan xüsusi bölmə nəzərdə tutulmuşdur. Bölmənin 75-ci maddəsində insan hüquqlarının müharibənin xüsusi şəraitine uyğunlaşdırılmış icmali öz əksini tapmışdır. Bu maddədə, insan hüquqlarının minimum standartları təsbit edilmişdir. Maddədə münaqişədə olan tərəflərin tabeliyinə düşməş şəxslərlə heç bir ayrı-seçkiliyən qoymadan "bütün hallarda humanistcəsine rəftar" edilməsi tələb olunur. 75-ci maddədə himayəde

olan şəxslərə tətbiq edilməsi qadağan olan hərəkətlər də öz əksini tapmışdır. Bununla yanaşı 75-ci maddənin əsas hissəsinə himayədə olan şəxslərə qarşı mühakimə icraati aparılması zamanı gözənləməsi zəruri olan prinsiplər təşkil edir. Cenevre Konvensiyalarında hörmət və mühafizəni təsbüt eden normaların bir qismi hərəkət tələb edir, digər bir qismi isə, müyyəyen hərəkətlərdən çəkinməyi tələb edir. Məsələn, "adamlarla humanist rəftar edilməlidir" tələbi hərəkəti nəzərdə tutduğu halda, onlara "qəddar rəftar etmək olmaz" və ya onları "iğğəncələrə məruz qoymaq olmaz" tələbi həmin hərəkətlərdən çəkinməyi nəzərdə tutur. Lakin himayədə olan şəxslərin hakimiyyəti altında olan tərəf üçün müyyəyen hərəkətlərdən çəkinmək vəzifəsi, digər hərəkətləri yerinə yetirmək vəzifəsinə çevrilir.

Belə ki, hakimiyyəti altında olan himayədəki şəxslərə ziyan vurulması, onlara qarşı ədalətsizlik təoredilməməsi üçün həmin tərəf bütün zəruri tədbirləri görməlidir. Beynəlxalq humanitar hüquq inkişaf etdikcə onda nəzərdə tutulmuş himaye ilə insan hüquqları haqqında müqavilələrdə verilmiş təminatlar sanki biri-birinə qovuşur. Biz getdikcə daha çox əmin olmağa başlayırıq ki, beynəlxalq hüququn humanistik hüququ adlanı bilən, silahlı münaqişələr hüququ və insan hüquqlarını əhatə edən bir hissəsi bütün insanları istər müharibə zamanı, istərsə də dinc şəraitdə,

asılı olmayaraq, qayğı göstərilməsi, aq rəng fonunda qızılı xac işarəsi qospital və tibbi heyətin mühafizə olunmasını təmin edən fərqləndirici nişan kimi istifadə olunması nəzərdə tutulurdu. Beynəlxalq humanitar hüququn yaralı və xəstələrin mühafizəsi ilə bağlı müddəaları özünün sonrakı inkişafını 1907-ci il IV Haaqa Konvensiyası, 12 avqust 1949-cu il Cenevre Konvensiyaları və 8 iyun 1977-ci il Cenevre Konvensiyalarına Əlavə Protokollarda tapdı. I və II Cenevre Konvensiyaların tamamilə, IV Cenevre Konvensiyasının "Mülki əhalinin mühərabənin müyyəyen təfsirlərindən mühafizəsinə dair ümumi müddəaları adlanan II hissəsi və I Əlavə Protokolun "Yaralılar, xəstələr, gəmi qəzasına uğrayanlar" adlanan II hissəsi yaralı və xəstələrin mühafizəsinə həşr olunmuşdur.

Cenevre Konvensiyaları yaralı, xəstə və gəmi qəzasına uğrayanları silahlı qüvvələrin beyyetindən və ya mülki şəxslərdən olmasından asılı olaraq, onların mühafizəsi qaydasını fərqləndirir. I Əlavə Protokol bu fərq aradan qaldırılmaqla, yaralı, xəstə və gəmi qəzasına düşənlərin mülki şəxs və silahlı qüvvələrin üzvü olmasından asılı olmayaraq, onların mühafizəsinin vahid qaydasını müyyəyenləşdirmişdir. Bu, Əlavə Protokolun 8-ci maddəsində yaralı, xəstə və gəmi qəzasına uğrayanlara verilmiş anlayışda da öz əksini tapmışdır. Protokola əsasən, "yaralılar" və "xəstələr" dedikdə, zədələnmə, xəstəlik və ya fiziki və ya ruhi nəsəzlilik və əlillik nəticəsində, tibbi yardımına və ya qulluğa ehtiyacı olan və hər hansı düşməncilik hərəkətlərindən çəkinən hərbçilər və mülki şəxslər nəzərdə tutulur. Bu terminlər, həmçinin, zahilər, yeni doğulmuş körpələr və hər hansı düşməncilik hərəkətlərindən çəkinən digər şəxslər, məsələn, taqətsiz

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldılması, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Silahlı münaqişa qurbanlarının hüquqlarının müdafiəsi

heç olmazsa, minimum təminatlar və humanizmle təmin etməlidir". Beynəlxalq humanitar hüquq rəsmi inkişafını, mehz yaralı və xəstələrin mühafizəsi ilə başlamışdır. XDC əsrin ortalarında döyüş meydanlarında yaralı və xəstə əsgərlərə tibbi yardım göstərilməsi zərurəti artıq hüquqi tənzimləmə tələb edirdi. 22 avqust 1864-cü ildə Cenevrəde keçirilən diplomatik konfransda qəbul edilmiş "Quru mühərabələri zamanı yarah və xəstələrin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında" Konvensiya bu sahədə qəbul edilmiş ilk beynəlxalq hüquqi sənəd oldu. Konvensiya 10 maddədən ibaret idi. Həmin maddələrde hərbi sanitər arabaları və qospitalların neytrallığı, onların mühafizəsi və onlara hörmətlə yanaşılmanın təmin olunması, neytrallığın tibbi heyətə və öz vəzifələrini icra edən ordu ruhanilərinə şamil edilmesi, düşmən əlinə keçdikləri təqdirdə, onların azad edilməli və öz düşərgələrinə qaytarılmalı olması, yaralılara köməyə gəlmış dinc əhaliyə hörmətlə yanaşılmasının zəruriliyi, yaralı və xəstə əsgərləre kimin tərəfində döyüşməsindən

şəxslərə və hamilə qadınlara da aiddir.

"Gəmi qəzasına uğrayanlar" dedikdə, onların və onları daşıyan gəminin və ya uçuş aparatının düzər olduğu fəlakət nəticəsində, dənizdə və ya başqa sularda təhlükəyə məruz qalan və hər hansı düşməncilik hərəkətlərindən çəkinən hərbçilər və mülki şəxslər nəzərdə tutulur. Göründüyü kimi, həm yaralı və xəstələr, həm də gəmi qəzasına düşənlərin himaye altına alınması üçün zəruri şərtlərdən biri onların düşməncilik hərəkətlərindən çəkinən hərəkətlərindən çəkinən hərəkətləridir. Düşməncilik hərəkətləri ile məşğul olmaq onları yaralı və xəstə statusundan məhrum edir. Həmeye üçün ikinci şərt isə tibbi yardımına tələbatın olmasıdır. Qeyd etmək lazımdır ki, II Əlavə Protokolun 7-ci maddəsində də "bütün yaralılara, xəstələrə, gəmi qəzasına uğrayanlara, onların silahlı münaqişədə iştirak edib-etməmələrindən asılı olmayıaraq, hörmət və himaye" göstərilməsi öz əksini tapmışdır. Protokola əsasən, bütün hallarda, onlarla insanərəvəliklə rəftar edilməli və maksimum mümkin dərəcədə və ən qısa müddədə, vəziyyətlərinə tələb etdiyi tibbi yardım və qayğı göstərilməlidir. Onlar düşmən tərəfə mənsub olduqlarına görə tələyin hökmüne buraxıla bilməzler. Lakin onlara faktiki mümkün olan dan və eyni şəraitdə öz kombatantlarından daha yaxşı rəftar edilməsi zəruri deyildir. Bu anlayışlara münasibətə F.Kalsxovenin fikirləri də maraqlıdır. O, gösterir ki, "hörmət" və "mühafizə" eyni prinsipin, biri-birini tamamlayan ünsürləridir.

ye görə fərq qoyulmamalıdır.

II Əlavə Protokolun kommentarlığında mühafizə "əgər bu mümkünse, yaralı, xəstə və gəmi qəzasına uğrayanlara herbi əməliyyatlar zonasından çıxarılması, onların sığınacağa yerləşdirilməsi və onlara heqiqi hörmətin, yeni heç kəsin zeifliyindən istifadə edib, onlarla qəddar rəftar etməyəcəyinə, onlara məxsus olan əmlakı oğurlamayaçına və hər hansı bir tərzdə onlara ziyan vurmayıcağına əmin olmağın təmin edilməsinə yönəlmüş tədbirlərin görülməsi" kimi müyyəyenləndirilir. Hörmət "müdafiəsiz adamlarla onların vəziyyətlərinin tələb etdiyi kimi və həmisişən humanist rəftar" ilə ehədir. Humanist rəftar həmisişə və hər yerde tətbiq olunan ümumi prinsipdir və o, hörmət və mühafizəyə aiddir. Tibbi yardım və diqqət göstərmək o deməkdir ki, həmin şəxslərə tibbi yardım göstərilməlidir. Onlar düşmən tərəfə mənsub olduqlarına görə tələyin hökmüne buraxıla bilməzler. Lakin onlara faktiki mümkün olan dan və eyni şəraitdə öz kombatantlarından daha yaxşı rəftar edilməsi zəruri deyildir. Bu anlayışlara münasibətə F.Kalsxovenin fikirləri də maraqlıdır. O, gösterir ki, "hörmət" və "mühafizə" eyni prinsipin, biri-birini tamamlayan ünsürləridir.

"Hörmət" passiv ünsür kimi himayəde olan şəxslərə ziyan vurmaq, onlara əzab vermək, onları öldürməmək öhdəliklərini nəzərdə tutur. "Mühafizə" aktiv ünsür kimi, onlara münasibətə təhlükəni kənarlaşdırmağı və onlara ziyan vurulmasının qarşısını almağı ehtiva edir. Bu prinsipdə diqqəti cəlb edən üçüncü ünsür-humanist rəftar-himayəde olan şəxslərə münasibətin mənəvi aspektinə aiddir və onlara rəftarın bütün cəhətlərini ehədir. Bu münasibət himayəde olan şəxslərin olduqları ağır şəraiti tam nəzərə almaqla, həmin şəraitin əksinə olaraq, onlar üçün insana layiq mövcudluğunu təmin etməlidir. Nehayət, himayəcilik prinsipinin sonuncu mühüm ünsürünü yuxanda sadalanan üç əsas ünsür araşdırınarken nəzərə alınmalıdır. Hər hansı ayrı-seçkiliyin qadağan olunması təşkil edir. Yaralıların və xəstələrin düşmənə tərk etmək məcburiyyətində qalan münaqişədə iştirak edən Tərəf, hərbi şəraitin imkan verdiyi dərəcədə, onlara qayğı göstərilməsinə yardım etmə məqsədile öz tibbi beytinin və lavazimatının bir hissəsini onlara qubub getmelidir.

Vahid Ömrərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

19 mart

Ən ölümçül viruslar niyə yarasalardan keçir?

*Yarasalar yaxın keçmişdə yaşınan və heyvan-
dan insana yoluxan bir çox xəstəliyin əsas
mənbəyi kimi qəbul edilir. Bəs ölümçül xəstəliklə-
rə səbəb olan viruslar niyə məhz yarasalarda orta-
ya çıxır?*

Minlərlə insanın ölümüne səbəb olan Ebola, SARS, Marburq, Nipah kimi viruslarla yanaşı, indi də "COVID-19"un yarasalardan qaynaqlanmış ola biləcəyi düşünülür.

Britaniyanın "Independent" qəzetinin elm dərgisi olan "eLife"da yayımlanan yeni məqaləyə əsasən yadıdığı xəbərə görə, bunun səbəbi məməli sinfi daxilində minə yaxın növü olan və uça bilən yeganə canlı - yarasaların uçma qabiliyyəti qazanma prosesində viruslar üçün inkişaf sahəsinə çevrilmişdir.

Başqa cür desək, yarasaların təkamül prosesində uçmasının təmin edən bəzi adaptasiyalar, eyni zamanda yüksək funksiyaları immun sistemine sahib olmalarını təmin edib./publika.az

Gülnarə Kərimovaya hökum oxundu

Özbəkistanın sahibi prezidenti İslam Kərimovun qızı Gülnarə Kərimova və onunla əbir olan şəxslərin məhkəmə işi başa çatıb. Olu. Az xəbər verir ki, Qazaxistanın Ali Məhkəməsi Gülnarə Kərimovani 13 il dörd ay müddətinə azadlaşdırmaqdan məhrum edib.

Koronavirusa yoluxan ilk it öldü

Honkonqda koronavirusa yoluxan ilk it canını tapşırıb. "Daily Mail" xəbər verir ki, it ötən ay xəstəliyə yoluxmuşdu. Martin 13-ü o xəstəlikdən sağalaraq evə buraxılıb. Lakin martin 16-i it gözlenildən sonra ölüb. Qeyd etmək lazımdır ki, onun sahibi ölüm səbəbini müəyyən etmək üçün autopsiya keçirilməsindən imtina edib.

Məşhur model karonavirusa görə meşədə yaşayacaq

Futbol üzrə UEFA Çempionlar Liqasının finalında soyunaraq meydandaçıya çıxmış ilə məşhurlaşan model Kinsey Volanski yenidən sosial medianın gündəməne gəlib. Fanat.az xəbər verir ki, karonavirusa bağlı izleyicilərinin təcübünə səbəb olan paylaşım edib. Paylaşımına bikini ilə fotosunu da əlavə edən məşhur model karonavirusun sürətlə yayılması səbəbindən meşədə Tarzan kimi yaşayacağını qeyd edib. Hətta izleyicilərdən biri "ömrümün sonuna qədər sənini meşəda yaşamağa hazırlam" yazıb. Qeyd edək ki, Kinsey Volanski sosial şəbəkələrdə izlənmə rekordu qırır. Həzirdə onun 3,6 milyon izleyicisi var.

ELAN

"Nar" abunəçilərinin nəzərinə!

"Azerfon" MMC ilə "NarNet" istifadəçiləri arasında telekomunikasiya xidmətlərinin göstərilməsinə dair bağlanmış abunə müqaviləsinin 7.3-cü bəndində 31.03.2020-ci il tarixindən etibarən, aşağıdakı dəyişikliklər ediləcək:

- 1.1-ci bənddən "İnternete qoşulma" sözleri çıxarılsın;
- 1.2-ci, 3.2-ci, 4.1.2-ci, 4.3.9-cu bəndlər ləğv edilsin;
- 2.3-cü, 2.4-cü və 5.2-ci bəndlərdən "və internete qoşulma" sözleri çıxarılsın;
- 3.1-ci bənddən "və ya genişzolaqlı avadanlıqlar vasitəsilə" sözleri çıxarılsın;

31.03.2020-ci il tarixindən etibarən, "Azerfon" MMC "NarNet" abunəçilərinə internetə qoşulma xidmətləri göstərməyəcək. Internet xidmətlərinin təmin edilməsi üçün qeyd edilən tarixdən eyni şərtlərlə və qiymətlərlə internetə qoşulma xidmətləri üzrə öhdəlikləri "CityNet" ticarət nişanı ilə tanınan "Uninet" MMC heyata keçirəcək. Daha ətraflı məlumatı www.nar.az və www.citynet.az səhifələrindən əldə etmək olar.

Son Səhifə

Yasamalda gözətçi yə
qarşı quzdurluq edilib

Yasamal Rayon Polis İdarəsinin 27-ci polis bölməsinə martın 17-de rayon ərazisindəki MTK-ların birinin gözətçi otığına gelmiş bir nəfərin gözətçi, Abşeron rayon sakini T.Fərəcovu bıçaqla hədələyərək 100 manatını alması barədə məlumat daxil olub. Daxili İşlər Nazirliyinin metbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, quzdurluğu törfətməkdə şübhəli bilinen Bakı şəhər sakini K.Axundov keçirilmiş eməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində polis əməkdaşları tərefindən müyyən edilərək saxlanılıb. Faktla bağlı təhqiqat aparılır.

Almaniyalı tələbə qız bakirəliyini 1,5 milyon avroya satdı

Almaniyada qısa zamanda varlanmağı arzulayan tələbə qız xüsusi sayt vasitəsi ilə bakirəliyini 1,5 milyon avroya satdığını bildirib. "Daily Mail" xəbər verir ki, soyadını bildirmək istəməyən 21 yaşlı İzabella ailəsinin çox kasib və inanclı olduğunu qeyd edib. Onun valideynləri evlilikdən önce istenilən intim əlaqələrə qarşı çıxıblar.

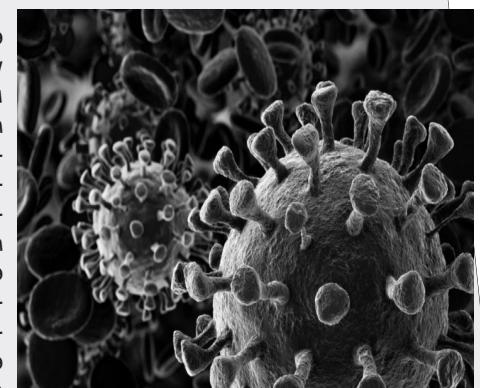

Lakin o, artıq 20 yaşında valideynlərinin fikirlərinin yanlış olduğunu düşünürək. Buna görə də, İzabella arzusuna çatmaq üçün bakirəliyi ilə vidalaşmaq qərarına gəlib. "Mənim üçün burda qeyri-adi bir şey yoxdur. Zənimcə ilk dəfə seksle meşğul olmaq, birinci dəfə basketbol oynamamaq kimlə bir şeydir", - deyə İzabella vurğulayıb.

Məlumatə əsasən, bir neçə nəfər ona bir milyon avrodan çox pul təklif edib, lakin İzabella 1,5 milyon avro təklif edən almaniyalı futbol menecerinin təklifini qəbul edib.

Dünyada koronavirusa yoluxanların sayı 198 543 nəfərə çatıb

Dünya Səhiyyə Təşkilatı yeni növ koronavirusla bağlı (COVID-19) martın 18-nə olan vəziyyəti açıqlayıb. Məlumatda qeyd olunur ki, 2019-cu ilin dekabrında Çinə baş qaldırmış yəni koronavirus arətiq 166 ölkəyə yayılıb. Dünya üzrə koronavirusa 198 543 nəfər yoluxub (326 yeni yoluxma), 7 988 nəfər ölüb, 82 779 nəfər isə sağalıb (1 100 yeni sağalanlar).

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılın, səhifələrin.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur.
Qəzetdə AzərTAc, SIA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertesindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 4600